

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 16 januari 2014

MEDITATIE

Een wijze en een dwaze bouwer

Het beeld, dat de Heere Jezus ons in deze gelijkenis voor ogen schildert, is aangrijpend. We zien twee bouwers aan het werk, die beiden een huis bouwen om in te wonen. De eerste bouwer noemt hij een voorzichtig man. We zien hem in gedachten spitzen en graven.

Het lijkt wel of hij iets zoekt. Hij doet dat onder de spottende blik van zijn buurman. Want die wil ook bouwen, maar houdt zich niet op met dat geploeter in de diepte. In plaats van te bouwen, is de eerste bouwer nog steeds aan het graven, terwijl zijn buurman de muren al opgetrokken heeft. Maar heeft laatstgenoemde zich gemakshalve niet bekommerd om de fundering van zijn huis, van de eerste schrijft Lukas, dat hij 'groef en

verdiepte, en zijn fundament legde op een steenrots.' Zijn ploeterend graven was niet zomaar, al zag de buurman er de zin niet van in. De voorzichtige bouwer zocht een huis, dat de beproeving van stormen en watervloeden kon doorstaan.

Hij dacht aan zware tijden en wist, dat de duurzaamheid van zijn bouwwerk afhankelijk was van de degelijkheid van de fundering. Was nu de buurman veel sneller klaar en pochte hij misschien wel op de verfraaiingen, die hij zijn huis al gegeven had, toen de eerste bouwer net klaar was met graven, de blijdschap, die de voorzichtige bouwer had, bij het vinden van de steenrots, was heel wat meer waard dan de snoevende trots van de dwaze buurman. Nee, het was geen losliggend brok steen, maar een vaste rots, waarop hij zijn fundament legde en waaraan zijn huis hecht verbonden werd. Het duurde nu niet lang, of ook hij had (Matth. 7:24-27) een huis gebouwd. Wellicht was er niet veel verschil meer te zien. Buurman zal wat meer tijd en aandacht hebben gehad voor verfraaiingen; de waarde van een goede fundering kende hij evenwel niet.

Voor het oog weinig verschil, en toch". onder de grond zat het wezenlijke verschil, verborgen voor het oog der mensen, maar bepalend voor de wezenlijke waarde van het huis. Dat zou blijken.

De Heere Jezus spreekt over slagregens, waterstromen en winden, die zijn gekomen: moeilijke tijden voor de huizen die nu hun duurzaamheid moesten bewijzen.

Voor de oosterling was het wel dui-

'Een iegelijk dan, die deze Mijn woorden hoort en dezelve doet, dien zal ik vergelijken bij een voorzichtig man, die zijn huis op een steenrots gebouwd heeft; en er is slagregen nedergefallen, en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid, en zijn tegen hetzelfde huis aangevallen, en het is niet gevallen, want het was op de steenrots gegrond. En een iegelijk, die deze Mijn woorden hoort en dezelve niet doet, die zal bij een dwazen man vergeleken worden, die zijn huis op het zand gebouw heeft; en de slagregen is nedergefallen, en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid, en zijn tegen hetzelfde huis aangeslagen, en het is gevallen, en zijn val was groot'.

Mattheüs 7:24-27

Inhoud

- 1 Een wijze en een dwaze bouwer
- 2 Rondom de verbondsdien (3)
- 4 Stem uit het verleden
- 5 Van overzee: Winter
- 6 Geloof en zekerheid (2)
- 8 Commentaar: Vuurwerk, een onschuldige traditie?
- 9 Even maar...
- 10 Standen in de genade (3)
- 11 Verhalen van vroeger
- 12 Oprechtheid in leer en leven
- 13 Boekennieuws
- 14 Kerknieuws
- 15 Berichten
- 16 Kerkdiensten

delijk, dat het hier ging om zware onweders, waarbij grote hoeveelheden water zich verzamelden en beekjes deden aanzwellen tot woeste bergstromen, die buiten hun oevers traden. Kwamen daarbij de gevaarlijke rukwinden, dan moest een huis wel stevig staan, om dit geweld goed door te komen. Het verschil tussen beide huizen kwam nu weldra openbaar. Neemt het stromende water alle losse zand mee, voor het huis van de voorzichtige bouwer betekende dit slechts dat zijn fundament bloot kwam te liggen. De dwaze bouwer zag ondertussen de enige grond van zijn huis weggeslagen. De muren scheurden en een flinke rukwind deed zijn bouwsel al snel veranderen in een puinhoop: een graf voor zijn bewoner. Maar hoe het water ook stroomde en hoe de wind ook rukte en trok, het huis van de voorzichtige bouwer hield stand! Wat heeft de Heere Jezus met dit spre-

kende beeld ons willen zeggen? Het heeft een boodschap in zich voor ieder van ons. Nee, hierin ligt niet alleen lering voor bouwkundigen, van metselaar tot architect, maar voor iedereen. Ieder mens moet zijn beeld in één van deze twee bouwers herkennen. De Heere Jezus spreekt over twee soorten hoorders van Zijn woorden. Hij deelt dus de mensen die onder het Woord zitten in twee groepen. Dit separeren komen we voortdurend tegen in de prediking van de Zaligmaker. Het behoort nog bij de bediening van de sleutelmacht door de prediking. We moeten gemakshalve niet veronderstellen dat ieder een waarachtig geloof bezit. Er zijn hoorders die het woord horen en niet doen en hoorders, die gehoor geven aan Gods spreken. Zij die gehoorzaam zijn, zijn als de voorzichtige bouwer. Zij bekommeren zich dus om het fundament van het gebouw van hun hoop. Ze durven niet op zand te bouwen, dat is op alles wat geen vaste rots is. Met het graven en verdiepen bedoelde de Heere Jezus het zoeken van een mens naar een goede grond voor de hoop. Die ligt er niet in alles wat van ons is. We moeten afgebracht worden van alle eigen werk, van alle heimelijke hoop, die ankerd in iets van de mens. Zelfs ons geloven is de grond niet voor de hoop; het zou zijn of men het anker in het ruim van het schip wierp en meende vast te liggen. De Heilige Geest leidt in alle waarheid en leert arme zondaren, dat er in hen geen goed te vinden is.

Zij, die wat meewarig neerzien op dat 'graven en verdiepen', maar ondertussen het gebouw van hun hoop lichtvaardig funderen op hun godsdienstig activisme, mogen wel toezien of hun beeld niet getekend is in de dwaaze bouwer. En worden wij bespot om ons zoeken naar zekerheid die voor God geldt en in de ure van beproeving ons niet ontvallen zal, laat dan anderen ons maar bespotten: het gaat om een eeuwig wel of wee!

Wat een vreugde, als een zoeker naar zekerheid deze in Christus mag vinden en in Hem alleen, in de Rots, Wiens werk volkomen is! Daar komt wel veel op af, maar wat van God is, zal stand houden, tot in de zwaarste beproeving toe.

In welke bouwer moet u zich herkennen? Handel niet lichtvaardig met uw ziel! Hier op aarde is een goede fundering van een gebouw van groot belang. Maar denk toch om het fundament van het gebouw van uw hoop. Kan het een zware beproeving

doorstaan? De zwaarste zal zijn in het eindgericht. Wat zal het zijn als dan voor velen blijkt, dat ze zichzelf bedrogen hebben. Niet ieder, die hier 'Heere, Heere!' geroepen heeft, gaat in in het Koninkrijk der hemelen, heeft de Heere Jezus in ons teksthoofdstuk gezegd. Men kan wel geprofeteerd hebben, duivelen uitgeworpen of grote krachten gedaan, zonder een goed

gebouw voor eigen leven te hebben. Mocht een ondeugdelijk gebouw toch tijdig instorten! Zoek een gegronde hoop bij God in Christus. Weet, dat zij, die van alles afgebracht worden om op Hem gefundeerd te worden in niemand kunnen roemen dan in die Rots, Wiens werk alleen volkomen is!

Goes,

ds. C.J. Meeuse

RONDOM DE VERBONDSDIS

3

De nabetrachting op het Heilig Avondmaal

Het is onder ons een goed gebruik om op de Avondmaalszondag in de middag- of avonddienst een nabetrachtingspreek op het gehouden Heilig Avondmaal te houden. Soms wordt er ook gesproken over de 'dankzegging' na het gehouden sacrament.

Eigenlijk is het geen voorgeschreven prediking. In de eerste tijd na de Reformatie was bepaald, dat de nabetrachting direct na het Heilig Avondmaal zou plaatsvinden. In de tweede dienst zou men verder gaan met de Heidelbergse Catechismus. In de praktijk bleek er behoefte te zijn aan een afzonderlijke dienst. Het werd aan de vrijheid van de kerken gegeven om zo'n aparte preek te houden.

Die vrijheid is tot een vaste, goede gewoonte geworden. Om met de woorden van Petrus Immens te spreken: 'Van een godvruchtige en betamelijke nabetrachting hangt de rechte vrucht van het gebruikte avondmaal af, ja door een goede nabetrachting wordt men weer voorbereid tot een nuttig gebruiken van het volgende avondmaal'.

Dat betreft overigens heel de gemeente, bekeerd en onbekeerd, dooplid en belijdend lid (of meelevend): de nabetrachtingspreek is weer de eerste voorbereidingspreek. Op de volgende bediening van het Heilig Avondmaal en op onze eeuwige bestemming.

Psalm 103 en de Romeinenbrief

De aanzet tot nabetrachting klinkt aan het einde van de bediening, als het formulier om het Heilig Avondmaal te houden, opwekt om 'altezamen Zijn

Naam met dankzegging te prijzen'. Zo heel gepast klinken die tere woorden: 'Loof de HEERE, mijn ziel, en al wat binnen in mij is, Zijn heilige Naam. Loof de HEERE, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden (...)'.

Vervolgens klinken enkele van die weldaden, te beginnen met de vergeving der zonden. Omwille van het volbrachte werk van de Middelaar, Jezus Christus, worden 'doorbrengers' rechtvaardig gerekend voor God.

De samenlezing van teksten uit de Romeinenbrief sluit hier zo passend bij aan en eindigt met de zinsnede: 'Want indien wij met God verzoend zijn door de dood Zijns Zoons, toen wij nog vijanden waren, veel meer zullen wij behouden worden door Zijn leven, nadat wij met Hem verzoend zijn'.

Het is overbodig te schrijven dat de lofprijzing zich dan richt op de Drieenige God: 'Daarom zal mijn mond en hart des Heeren lof verkondigen, van nu aan tot in der eeuwigheid'.

De dankzegging in het formulier gaat tenslotte over in het slotgebed. Na het 'danken van ganser harte' voor de onuitsprekelijke gave des Vaders en de instelling van het Heilig Avondmaal door de Zoon, wordt gebeden om de werking van de Heilige Geest. Mag het zo zijn, bidt een ware Sioniet, dat het gebruik van de heilige tekenen en zegelen mag leiden tot dagelijks(!) toenemen in het geloof? En mag ik door het ware geloof meer en meer gemeenschap met Jezus kennen?

Wie met zegen aan de dis des verbonds gezeten heeft, zal diep door-

drongen zijn van de woorden van de Zaligmaker: 'Zonder Mij, kunt gij niets doen'. Zonder Hem kunnen wij niet bidden. Zonder Hem niet de Schrift onderzoeken. Zonder Hem zal er geen enkele vrucht zijn. Uit ons is immers (ook na ontvangen genade) geen vrucht meer in der eeuwigheid? Maar uw vrucht wordt uit Mij gevonden.

Wat een wonder als we zo die 'heilige gebouwen' mogen verlaten. Als een in zichzelf arme zondaar, aangezien in Christus. Petrus Immens dichtte onder andere dit couplet:

*'Mijn Goël, ach waarmee
zal ik U prijzen?*

*Wat offergeur zal U
mijn dank bewijzen?*

*Dan, neen Gij vraagt een hart,
dat ledig is*

*Dat zich ontsluit voor
Uwe liefdedewetten*

*Dat vurig blijft op Uwe wenken letten,
En zoetheên smaakt in Uw getuigenis.'*

De nabetrachtingspreek

Wat houdt de nabetrachting verder in? Het meest eenvoudige antwoord is dat men de dienst bijwoont. Het schijnt voor te komen dat men de avondmaalsdienst meemaakt, zelfs aan het heilig sacrament deelneemt, maar in de dienst van nabetrachting schittert door afwezigheid. Afgezien van wettige redenen, de Heere bekend, is dat een groot kwaad. Zouden we dan wel 'waardiglijk' aan de tafel des Heeren gezeten hebben?

In de nabetrachtingspreek zou heel de gemeente zich aangesproken moeten weten: de thuisblijvers van de morgendienst, degenen die geen kerkelijk recht hebben, zij die wel een kerkelijk recht hebben en niet aangingen, deelnemers aan de tafel des Heeren die wellicht een goddelijk recht missen, zittenblijvers in de bank die een kerkelijk en een goddelijk recht hebben ontvangen en ook de ware pelgrims, die - al dan niet met zegen - brood en wijn ontvingen.

Afhankelijk van de te bepreken tekst zullen de accenten niet altijd hetzelfde zijn, maar met ernst, bewogenheid en liefde moet er gehandeld worden met zielen naar een nimmer eindigende eeuwigheid. Als we op een avondmaalszondag belijden erbuiten te staan, wat moest de ernst ons aangrijpen. Na zoveel waarschuwingen en lieflijke nodigingen onbekeerd te zijn gebleven. Straks valt de eeuwige en onherroepelijke scheiding.

Wat een nauw zelfonderzoek moest

het geven als we weten dat we uit 'de vader der leugenen zijn'. Bedrieg ik me niet, op weg en reis naar de rechterstoel? Deze en andere zaken hebben een plaats in de nabetrachtingspreek, met een hartelijke opwekking om de Heere te zoeken, in het heden der genade. Want nog is er plaats...

Vooraf moeten in deze preek echter 'de beginnenden en meer geoefenden in de genade' onderwijs ontvangen. Waarover? Immens schrijft: 'Men beijvere zich om in de namiddagkerkdienst te komen en daar in de vergadering der heiligen de Heere te loven, openlijk te danken en te horen, welke plichten men nu te betrachten heeft'. Juist na een avondmaalszondag kunnen de kinderen des Heeren zo gemakkelijk in een valse rust verzinken. Satan is juist dan actief om te 'ziften als de tarwe'.

Rijk is het als het verbond overdacht mag worden, waarvan de tekenen gebruikt zijn. Bij dat verbond horen de beloften die in Christus Jezus, ja en amen zijn, Gode tot heerlijkheid. Ook de heilige wandel is zo passend te overdenken. We hebben ons na ontvangen genadeblijken, te oefenen in het volgen van het Lam, waar het ook heengaat.

Verder, wat te denken van de woorden van de Heiland: 'en gij zult Mijn getuigen zijn'? En om niet meer te noemen, onze Nederlandse Geloofsbelijdenis schrijft in artikel 35: 'Kortelijk, wij zijn door het gebruik van dit heilig sacrament bewogen tot een vurige liefde jegens God en onze naaste'.

In de preek mag de hoofdsom van de wet, die Christus volkomen voor Zijn Kerk vervulde, klinken. Om die te doen uit dankbaarheid! Na elke avondmaalsgang moeten pelgrims op doorreis, meer sterven aan zichzelf, in de doorleving ook tot de ware

nabetrachting en dankzegging onbekwaam te zijn. In dat stervende leven komt plaats voor Jezus: 'Hij moet wassen en ik minder worden'.

Wat een wonder als tenslotte in de preek het verlangen van Gods kinderen 'gaande' gemaakt mag worden naar de 'ronde tafel'. Hier op aarde kunnen de blijken van Gods lieve gunst zo spoedig weer weg zijn uit de ziel. Maar als hier die 'uurtjes van korte duurtjes', die liefdesblijken van Gods goedertierenheid en weldadigheid al zo groot zijn, wat zal het dan zijn om eeuwig bij de Heere te zijn. Voor eeuwig in Zijn tabernakel, als dit aardse huis van onze tabernakel gebroken zal zijn. Daar is God de Vader, daar is de oudste Broeder, Jezus, daar is de Heilige Geest, die ook mij bearbeidde door Zijn Woord. Daar zullen straks al de gezaligden zijn, waarvan ik hier een vriend en metgezel geworden ben. Daar zal de blijdschap nooit meer eindigen, daar zullen we God eeuwig groot mogen maken, volkomen verlost van een lichaam der zonde en des doods.

Kom, reisgenoten naar Sion, de God Die van eeuwigheid af u kende, heeft u begenadigd. Hij zal u van tijd tot tijd beweldadigen aan Zijn tafel en straks eeuwig zaligen.

Met de nabetrachting ligt de avondmaalsbediening weer achter en de reis gaat weer verder. En als het nu de laatste keer op aarde was dat u aan mocht zitten aan de tafel des Heeren, bent u bijna Thuis. Dan wordt het werkelijk waar: 'Maar 't vrome volk, in U verheugd, zal huppelen van zienvreugd, daar zij hun wens verkrijgen'.

Veenendaal,

ds. B. Labee

Omwillen van het volbrachte werk van de Middelaar, Jezus Christus, worden 'doorbrengers' rechtvaardig gerekend voor God.

Petrus van Mastricht
1630 - 1706

De geestelijke ontvangenis en geboorte van Christus in ons hart

*Mijne kinderkens, die ik wederom arbeid te baren,
totdat Christus een gestalte in u krijge.*

Gal. 4:19

De dingen die in de natuurlijke ontvangenis en geboorte van de *natuurlijke* Christus geschied zijn omtrent de gelukzalige maagd, die dingen vinden ook op hun wijze plaats in de geestelijke ontvangenis en geboorte van de *geestelijke* Christus, welke geschiedt door de wedergeboorte en bekering.

Zowel in deze geestelijke als in de natuurlijke geboorte van Christus zien wij een drieërlei tijdperk, namelijk dat van de *ontvangenis*, *formering* en *baring*.

1. De ontvangenis of levendmaking door wedergeboorte

Zoals er in Zijn natuurlijke geboorte een ontvangenis was, waarin opgesloten lag de aanwezigheid van het zaad en de levendmaking daarvan, zo vereist de geestelijke geboorte ook een ontvangenis, waardoor het geestelijk zaad door het horen van het Woord *ontvangen* en aangenomen wordt. Zo is ook in Zijn natuurlijke ontvangenis het woord der belofte van de engel door de gelukzalige maagd aangenomen en ontvangen.

Het geestelijk zaad wordt ook *levend gemaakt*, daar het anders dood is. Deze geestelijke ontvangenis wordt door de wedergeboorte veroorzaakt. Hierdoor wordt het Woord geestelijk aangenomen en ontvangen, wordt het hart geestelijk levend gemaakt en worden - de eerste daad van het geestelijke leven daarin ingestort zijnde - de zaden van alle zaligmakende deugden aan de ziel toegebracht, Joh. 3: 3, 5, 7.

2. De formering of bekering

Zoals er in de natuurlijke geboorte van Christus gedurende de bepaalde maanden een dragen of vorming van de leden geweest is, zo ook in de geestelijke geboorte, volgens de apostel in Galaten 4:19, 'totdat Christus een gestalte in u krijge'. Dit wordt verricht door de *bekering*, waardoor die zaligmakende deugden, als zaad in de wedergeboorte geschonken, *gevormd* worden door onderscheiden hebbelikheden; en dat langs meerdere trappen en omwegen.

3. De baring of heiligmaking

Zoals er in Zijn natuurlijke geboorte, na de ontvangenis en formering, een baring geschied is, zo wordt ook in de geestelijke geboorte de geestelijke Christus of die gelijkvormigheid waardoor Hij in ons leeft, tevoorschijn gebracht. Dit vindt plaats wanneer de deugden, die als zaad in de wedergeboorte en hebbelijk in de bekering toegebracht zijn, door de *heiligmaking* in de omgang en wandel openlijk vertoond worden, Matth. 7:17-19.

Op deze wijze wordt de geestelijke Christus ontvangen, gevormd en geboren, door de wedergeboorte, bekering en heiligmaking; wanneer Christus' deugden ons als zaad geschonken worden, hebbelijk gevormd worden, en dadelijk aan het licht gebracht worden.

Uit: *Beschouwende en praktikale Godgeleerdheid*, Petrus van Mastricht

De kranten hebben u al ingelicht. Het is bar weer hier in het Noorden en Oosten van de Verenigde Staten. Met het nodige fotomateriaal erbij kunt u zich er wellicht al aardig een voorstelling van maken. Hoewel niet iedereen daarmee tevreden is. Van sommigen komen er bezorgde vragen hoe wij het toch wel maken in zulke barre weersomstandigheden.

Bevindelijke kennis

Kranten hebben graag een pakkend verhaal te bieden en daarbij laat men natuurlijk vooral de wat meer sensationele aspecten naar voren komen. Dat neemt niet weg dat het inderdaad haast Siberisch koud is. Tenminste - als ik het zo mag zeggen - want ik heb nooit in Siberië een winter doorgebracht. Zo is het met zoveel zaken. Je kunt ervan horen zeggen en er wat over weten en schrijven, of er bij ervaring kennis van hebben. Bevindelijke kennis is dat. Erover spreken is niet hetzelfde als eruit spreken, zeggen we dan.

Dat is zeker ook waar met betrekking tot de weg waarop de Heere Zijn kinderen leidt. Onze Heidelbergse Catechismus onderwijst ons in vraag en

antwoord 2 in hetgeen nodig is om in de enige troost zalig te leven en te sterven. Dat zijn de bekende drie stukken. En dan is het niet: dat mijn zonden en ellende groot zijn, maar: hoe groot die zijn. En hoe ik daarvan verlost worde. Tenslotte ook hoe ik Gode voor zulk een verlossing zal dankbaar zijn.

Wat een verschil is er tussen *dat* en *hoe*. Je kunt in de krant lezen *dat* het hier heel koud is. Maar te voelen *hoe* koud het is en dat te ervaren, is toch wel wat anders. Je kunt over kou lezen zonder het bijtende ervan aan den lijve te ervaren. Zonder bevinding ervan. Onze gemeenten hebben vanouds een schriftuurlijk-bevindelijke waarheid voorgestaan en daarmee zich onderscheiden van veel wat zich ook gereformeerd noemt. We hopen dat dit onder ons bewaard mag blijven. Als het onderwerpelijke, het *hoe* gaat ontbreken, zal er een volk teleurgesteld de kerk uitgaan, omdat het niet gevoed is.

Er is nog een overblijfsel dat zichzelf vaak niet verklaren kan, maar verklaard moet worden. Nee, ze moeten niet opgebouwd worden in hun bevinding, maar wel onderwezen en geleid

in de weg waarin Christus gestalte in hun hart en leven krijgt. Dat is wel een stervensweg, waarin de Heere ze als blinden leidt. En zeker, daarin wordt wel geleerd dat de honger alleen gestild kan worden met het Brood des levens, Christus, en dat er buiten Hem geen rust wordt gevonden.

Moelijke beslissingen

Maar nu wat de winter hier betreft: Die is allereerst ongebruikelijk vroeg begonnen. Eind november lag er al een flink pak sneeuw hier in Michigan. En de wereld hier is sinds die tijd wit gebleven.

Inderdaad is het een prachtig gezicht als de sneeuw er vers ligt en niet alleen straten en gebouwen bedekt, maar ook de bomen en struiken een sprookjesachtig aanzien geeft. Zolang de mens zich er niet in begeeft, blijft die pracht er ook wel. Zeker met voortdurende vorst. Maar zodra men gewapend met sneeuwschuivers en ander groot materiaal, alsook met de nodige hoeveelheid zout de wegen probeert begaanbaar te maken, gaat dat snel veranderen, zodat er spoedig overal bruine en grauwe sneeuwbergen te zien zijn.

Het is een beeld dat ook wel van toepassing is op het werk van God. Dat werk is zuiver en schoon. Het is een volmaakt werk. Ook in het zaligen van een zondaar.

Al wat de mens kan doen is het weer bederven, zoals de pracht van het winterlandschap door sneeuwruim-materiaal en menselijk ingrijpen, hoezeer die in dit geval ook nodig zijn.

Inderdaad is het een prachtig gezicht als de sneeuw er vers ligt en niet alleen straten en gebouwen bedekt, maar ook de bomen en struiken een sprookjesachtig aanzien geeft.

Gelukkig dat de Heere Zelf voor Zijn werk zorgt. Al wat Hij wrocht, zal dan ook juichen tot Zijn eer.

Gisteren, zondag 5 januari, moesten op tal van plaatsen kerkdiensten afgelast worden, vanwege de slechte conditie van de wegen, en de niet te stuiten sneeuwval. In Kalama-zoo werd in de morgen, hoorden we, met een klein deel van de gemeente dienst gehouden, maar 's avonds kon er geen kerk meer zijn. Zo was het ook in Grand Rapids (Beckwith): 's avonds was er geen dienst, zoals ook in South Dakota het geval was.

Zelf hebben we in Grand Rapids (Covell Avenue) wel dienst gehad. Overigens niet omdat we hier dapperder dan elders zijn. Het zijn moeilijke beslissingen die op een dag zoals gisteren op vele plaatsen genomen moesten worden.

Als je de dienst afzegt, zullen er zijn die teleurgesteld zijn en menen dat het voor hen, die dichtbij de kerk wonen, toch wel gekund had. Als je het niet doet, en mensen die zich, ondanks risico's toch verplicht voelen te komen, een ongeluk zouden krijgen, zou je beslist spijt krijgen van je beslissing.

Ook de geestelijke winters zijn zo nodig, al lijkt alles doodgevroren te zijn.

Nu hoef je die natuurlijk als predikant niet alleen te nemen, en is er spoed-overleg met de broeders, maar moeilijk blijft het wel. Met vrees ga je, zoals gisteravond naar de kerk, twijfelend of je er wel goed aan gedaan hebt de dienst door te laten gaan. Gelukkig is alles goed gegaan.

Het was niet moeilijk die avond in Gods huis, gekozen ambtsdragers mochten bevestigd worden en ieder mocht weer veilig thuiskomen. Zo gaf de Heere op de eerste zondag van het nieuwe jaar toch nog een blijk dat Hij ervan afwist en Zijn zorgende hand over ons uitgestrekt had.

Wens

Die zorg hebben we ook in het nieuwe jaar zo nodig.

Graag willen we onze geliefde medebroeders, kerkenraden en vrienden van harte ook die zorg, in Zijn trouwe leiding toewensen. Het was de tekst voor nieuwjaarsmorgen: *'Hij dan zeide: Zou Mijn aangezicht moeten*

medegaan om u gerust te stellen? Toen zeide hij tot Hem: Indien Uw aangezicht niet medegaan zal, doe ons van hier niet optrekken.'

Temidden van alle zorg, verdriet en gemis, in een onrustige, snel veranderende wereld, is er maar één Rustplaats, de grote Silo, de Rustaanbrenger, Jezus Christus.

Al is het dan misschien ook winter in uw hart, en is alles zo stil, zo koud, zo hard, dat er geen leven meer lijkt te zijn, Hij nodigt ellendigen en onvruchtbaren in die geestelijke winter, tot Hem te komen, en Hij belooft ze rust te geven.

Ook de geestelijke winters zijn zo nodig, al lijkt alles doodgevroren te zijn. Alles van ons, ook onze aange-

name gestalten, moeten we kwijt, om als een naakte zondaar, als een dorre boom, als een die niets meer heeft dan schuld en zonde, een volkomen Zaligmaker over te houden. En als Hij Zich verrassend bekendmaakt, zal de kreupele toch springen als een hert en zal de stomme gaan spreken. Ja, als Hij dan weer leven gunt aan de ziel, zal Zijn lof weer gezongen worden. Ook in de winter die zo nodig is.

De zangtijd genaakt, o volk. Ze zullen toch eens zingen van Gods goedertierenheden. Omdat Hij, die getrouwe Koning en Leidsman, het gedaan heeft.

Grand Rapids,

ds. C. Vogelaar

2

Geloof en zekerheid

Hebben Gods kinderen, dus degenen die het ware geloof kennen, altijd zekerheid? Dat is de vraag die naar ons toekomt in deze artikelen. Een vraag, die in het persoonlijke leven zo drukken kan. Als er zoveel twijfelingen in mijn hart zijn, ken ik dan wel het ware geloof?

De Brief aan de Hebreeën zegt heel duidelijk wat het geloof is: 'Het geloof nu is een vaste grond der dingen, die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet' (Hebr. 11:1). De woorden 'vaste grond' en 'bewijs' spreken van zekerheid, van vastheid. Hoe moeten we dat zien?

Duidelijk wordt hier gezegd dat het geloof zich richt op wat men hoopt en niet op wat men ziet. Het richt zich op het getrouwe Woord van de levende God, ook al is er niets van te zien. 'Op Uw Woord heb ik gehoopt' (Ps. 119). Wij zien graag aan wat voor ogen is. Wij willen eerst zien en dan geloven. 'Zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben, en nochtans zullen geloofd hebben' (Joh. 20:29). Niet zien, toch geloven. Wij willen het in onze handen hebben. We willen erover beschikken. Maar in het geloof is het net andersom. Het is geloven tegen het zichtbare in. Het is hopen, tegen hoop op hoop. Daarin vindt het zekerheid.

We moeten zeggen dat zekerheid inherent is aan het geloof. Als het geloof werkelijk geloven mag, dan is er op dat moment geen twijfel. Het is een vaste grond der dingen die men hoopt, een bewijs der zaken, die men niet ziet. Daar hebt u de zekerheid van het geloof. Die zekerheid is onlosmakelijk verbonden aan het geloof, het is niet iets dat bij het geloof komt, want het geloof, als het werkelijk geloven mag, klemmt zich vast aan het zekere Woord van de levende God.

Ik denk terug aan die oude dominee, die ik regelmatig hoorde preken en die in zijn gebed vaak zei: 'Heere, geef ons geloof om te geloven, hoop om te hopen en liefde om lief te hebben'. Wat zijn Gods kinderen in dat geloven toch totaal afhankelijk van de bediening van boven. Want als het geloof niet in oefening is, dan kan ik nergens meer bij komen. 'Wij hebben zo'n geloof, dat wij altijd moeten zeggen: Kom mijn ongelovigheid te hulp' (Calvijn).

Geloof is noodzakelijk

Het moet duidelijk zijn dat het zaligmakende geloof noodzakelijk is. Door het geloof alleen krijg ik deel aan Christus en aan het volbrachte werk van de Zaligmaker. Als het gaat over de rechtvaardiging van de goddeloze, zegt de Heidelbergse Catechismus:

'In zoverre ik zulk een weldaad met een gelovig hart aanneem'. In het oorspronkelijke staat eigenlijk: 'Indien ik althans die weldaad met een gelovig hart aanneem'. In het Duits: 'Wenn ich allein'. Dat onderstreept de noodzaak van het geloof. Het geloof is het enige middel dat ons met Christus verenigt omdat de Heere het zo verordend heeft.

Wanneer we de brieven van Paulus en de andere apostelen lezen, dan lezen we daar over een ongeveinsd geloof, het geloof der uitverkorenen Gods, het dierbaar geloof, het allerheiligst geloof, het geloof der werking Gods.

De Catechismus spreekt over een waar geloof, want er is zoveel geloof, dat vanuit de mens is, dat niet het ware is. Er is helaas een geloofsbeleving, die niet uit God is. Alleen het ware geloof verenigt met Christus en is onmisbaar tot zaligheid. Het ware geloof leert alles buiten Christus te verliezen als grond voor de zaligheid en leert zich richten op Christus alleen. Zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen. Niet voor niets roept de apostel Paulus ons op onszelf te beproeven of wij in het geloof zijn.

Kennis en vertrouwen

We zeggen het de Catechismus na dat het geloof bestaat uit kennis en vertrouwen. Die twee woorden zijn zo wezenlijk. Het is niet de kennis van het historisch geloof waar het vertrouwen dan bij zou komen. Nee, het is

een geloofskennen. Het woord 'kennen' heeft in de Bijbel zo'n diepe betekenis. Het wordt voor de diepe huwelijksbeleving gebruikt, als we lezen dat een man zijn vrouw 'bekent'. Wat ligt daar een diepe betekenis in. Daar ligt ontmoeting in, een nauwe en tere omgang, gedragen door de liefde. Dat is het kennen van het geloof, zoals de Bijbel daarover spreekt.

Het is dus een en al liefde. In de wedergeboorte, als het levendmakende werk Gods in ons hart begint, wordt het geloof in het hart gewerkt en de liefde uitgestort. Daaruit komen het kennen en het vertrouwen voort. Een man, die zijn vrouw kent door de liefde, heeft ook vertrouwen in haar. Zo richt het kennen des geloofs zich in een hartelijk vertrouwen op het Woord van de levende God. Dat kennen en vertrouwen is acht hebben op het Woord als op een licht schijnende in een duistere plaats. Zo leren we kennen Wie God is en wie we zelf zijn. Dat gaat altijd hand in hand.

Calvijn begint zijn "Institutie" met de belangrijke opmerking dat Godskenis en zelfkennis onlosmakelijk aan elkaar verbonden zijn. Als het licht van het Woord in ons hart valt, gaan we leren Wie God is en wie wij daartegenover zijn. Dan blijft de zielen-nood over, die ons doet zeggen: 'Wee mij, dat ik zo tegen die God gezondigd heb'. Dat maakt de zonde zo bitter, doet ons het gewicht van de zonde zo diep gevoelen. Dan houden we in ons-

zelf geen grond meer over om op te staan voor God. Maar zo komt er ook plaats voor Christus, Die voor het geloof zo dierbaar wordt, zoals Hij Zich in het Evangelie heeft geopenbaard. Dan leren we ons door het geloof, als de Heilige Geest het in oefening brengt, zo ellendig en verloren als we zijn, toevertrouwen aan het Woord Gods, aan de Christus Gods.

Rome en de Reformatie

We zijn bezig met de vraag of er in het geloof zekerheid is. Volgens Rome is dat niet het geval. Rome gelooft niet in de heilszekerheid. Om tot enige zekerheid te komen zijn er, volgens Rome, in ieder geval bijzondere Goddelijke openbaringen nodig. Het Concilie van Trente heeft in de zestiende eeuw uitgesproken: 'Wie in dit leven meent zeker te kunnen zijn van zijn zaligheid, die zij vervloekt'.

Daar moet u eens over nadenken: 'Die zij vervloekt!' Dat is heel sterk gezegd. Het heeft alles te maken met de leer van Rome, waarin beweerd wordt dat de mens zelf ook iets verdienstelijks tot zijn zaligheid moet toebrengen. Dat maakt de zekerheid zo onzeker. Want wanneer heb ik genoeg verdiensten bij elkaar gebracht?

Tegenover Rome heeft de Reformatie met alle klem benadrukt, dat in het geloof zekerheid is. Calvijn zegt in zijn "Institutie" in zijn bekende definitie van het geloof: 'Een vaste en zekere kennis van Gods welwillendheid tegenover ons, door de Heilige Geest aan ons verstand geopenbaard en aan ons hart verzegeld'. Calvijn benadrukt dat het geloof zich richt op het Woord van God en in het bijzonder op Gods heilsbeloften. Hij zegt, dat als je het Woord wegneemt, er geen geloof overblijft. Maar dat sluit volgens Calvijn niet uit dat de ongelovige dikwijls door ongerustheid gekweld en soms door de hevigste verschrikkingen geschokt wordt. Ons geloof, zo zegt hij, is onvolmaakt en gemengd met twijfel. Maar Calvijn weet ook van groei, van opwas in het geloof. Daarbij wordt de wortel van het geloof nooit uit een vroom hart uitgerooid.

Met dit woord van Calvijn wil ik dit artikel afsluiten, met de opmerking dat het er voor ons op aankomt dat die wortel van het geloof in ons hart gelegd is. Hoe het dan ook bestreden wordt, maar die wortel gaat er nooit meer uit. Daar zorgt de Heere Zelf voor.

(wordt vervolgd)

Door het geloof alleen krijgen we deel aan Christus en aan het volbrachte werk van de Zaligmaker.

Zeist,

ds. J.J. van Eckeveld

Vuurwerk, een onschuldige traditie?

Minder slachtoffers, maar wel meer gevallen met ernstige verwondingen. Een triest resultaat van de afgelopen jaarwisseling. In veel gevallen is er sprake van blijvend letsel. Agressie tegen hulpverleners schijnt een sport te worden. De balans van oud op nieuw is niet iets om blij mee te zijn.

Is het afsteken van vuurwerk een onschuldige traditie? Zolang het gaat om siervuurwerk zou je dat nog kunnen beweren. Maar met de toename van het illegale en veel gevaarlijker vuurwerk is dat niet meer vol te houden. Als dat ook nog gepaard gaat met agressie tegen hulpverleners: politie en brandweer, dan is er al helemaal geen sprake meer van een onschuldig fenomeen. Er vallen bij het hele gebeuren rond oudejaarsnacht veel kanttekeningen te plaatsen. Kanttekeningen die te maken hebben met het milieu, de veiligheid, de gezondheid, de geldverspilling en niet het minst met de vraag of christenen aan deze traditie wel moeten meedoen.

Milieu

We zijn in Nederland terecht bezorgd over het milieu. Allerlei wetten en regels zijn uitgevaardigd om de uitstoot van broeikasgassen tegen te gaan. Bodem- en waterverontreiniging

zijn economische delicten en worden daarom zwaar gestraft. Maar we sluiten onze ogen voor al het koper, magnesium, arseen, strontium, zink, aluminium, barium, antimoon en titanium dat in de oudejaarsnacht als een laag stof ons land bedekt. Kun je tot ongeveer half twaalf nog wat in de verte kijken bij helder weer, even na twaalf uur daalt een grauwsliuier over Nederland, waardoor men in de grote steden het licht niet uit hoeft te doen om het donker te maken. Kom je de volgende morgen op om door de grote deels lege straten naar de kerk te gaan, dan is op veel plaatsen het wegdek rood gekleurd door de restanten van het vuurwerk en moet de gemeentelijke reinigingsdienst alles in het werk stellen om de rommel weer op te ruimen.

Dat zij die aan deze milieuvervuiling niet willen meedoen, daarvoor ook belasting betalen, schijnt niemand te deren. Als een boer op zijn erf een vuurtje stookt om een paar oude planken te verbranden, loopt hij kans door een ijverige milieuambtenaar beboet te worden, omdat er misschien wel eens zware metalen in de verf zouden kunnen zitten. Ik pleit niet voor het vuurtje stoken op een boerenerf, maar wil u de discrepantie tonen tussen wat in de oudjaarsnacht getolereerd wordt

Is het afsteken van vuurwerk een onschuldige traditie?

en wat in 'normale' omstandigheden als zwaar strafbaar wordt gezien.

Veiligheid

We zijn in Nederland terecht bezorgd over onze veiligheid. Het is een groot goed dat je veilig op straat kunt lopen. Vooral ouden van dagen mijden het echter om naar buiten te gaan op oudejaarsdag en -avond, omdat ze door rondtrekkende groepen jongelui worden belaagd, die er niet voor terugdeinzen rotjes naar oude mensen te gooien. Om maar niet te spreken van het illegale zware knalvuurwerk dat bij oude mensen de gedachte aan de Tweede Wereldoorlog oproept. Bij mensen in Syrië zouden de knallen die daarmee geproduceerd worden, nachtmerries veroorzaken.

Hulpverleners worden geconfronteerd met agressie, waardoor de brandweer niet in staat is om een brand te blussen. In ziekenhuizen dreigen mensen met een kort lontje met fysiek geweld omdat ze door eigen schuld in de problemen zijn gekomen en het lontje dat te kort was te lang hebben vastgehouden. Verdubbeling van de strafmaat, zoals dat de laatste jaren wordt toegepast, leidt kennelijk niet tot het resultaat dat mensen van deze vorm van agressie tegen hulpverleners afzien. Het alcoholgebruik zal daaraan mede debet zijn.

Gezondheid

We zijn in Nederland terecht bezorgd over onze gezondheid. Mensen met astmatische aandoeningen of andere luchtwegproblemen hebben het in de oudejaarsnacht niet best. Maar behalve de schadelijke gevolgen voor hen, zijn er zaken die nog ingrijpender zijn. Hoewel het aantal slachtoffers bij de laatste jaarwisseling geringer was dan in het jaar daarvoor, waren de verwondingen ernstiger. Handen moesten geheel of gedeeltelijk worden geamputeerd. Bij acht mensen geheel. In andere gevallen moesten vingers worden verwijderd. Achttien mensen raakten blind aan een of twee ogen. Blijvende gevolgen voor de betrokkenen: levenslang. Bijzonder triest voor hen die niet zelf de oorzaak waren van de lichamelijke schade die ze opliepen. Alcoholvergiftiging kwam voor bij 270 personen. Zij raakten door overmatig alcoholgebruik geheel of nagenoeg geheel buiten bewustzijn.

Geldverspilling

We verkeren in Nederland in een economische recessie. Steeds meer mensen hebben moeite de eindjes aan el-

kaar te knopen om rond te komen. Wat zouden veel mensen geholpen kunnen worden met de 67 miljoen euro die in een enkel ogenblik werd verstookt? Hoe zouden de voedselbanken de mensen die daarop zijn aangewezen een keer met iets lekkers kunnen verwennen? Natuurlijk zou dat ook op een andere manier kunnen, maar je kunt je wel afvragen of een dergelijke besteding zeker in een tijd van economische teruggang te rechtvaardigen valt. Nog meer redenen kunnen worden genoemd om het afsteken van vuurwerk op oudejaarsavond te verbieden. Het is echter te vrezen dat een verbod niet zal helpen. Handhaving daarvan is een bijna onmogelijke zaak. Ook al is de meerderheid van het Nederlandse volk een voorstander van een verbod. Handhaving is nu al moeilijk, gelet op het vele illegale vuurwerk dat ons land wordt binnengesmokkeld en wordt afgestoken.

Christen

Er is echter nog een punt waarop we zouden ingaan. Dat is de vraag of een christen zou moeten of mogen meedoen in het algemene feestgedruis dat voor veel slachtoffers in een nachtmerrie eindigt. Ik heb het dan nog maar niet over de gebeurtenissen in sommige plaatsen die als orthodox christelijk bekend staan en die daarvoor op een zeer negatieve wijze in het nieuws komen. Schadelijk, niet alleen voor het dorp, maar voor het christelijk volksdeel in het algemeen. Dat alleen al zou reden moeten zijn om, zoals sommige mensen dat noemden, het 'kat- en muisspel tussen politie en jongeren' niet alleen te vermijden, maar dat ook met kracht tegen te gaan. Als we aan het eind van het jaar op de oudejaarsnacht de balans van ons leven opmaken, hebben we niet zoveel reden om feest te vieren. Als we de ernst van de tijd en van ons leven tot

ons laten doordringen, zijn er heel andere dingen waar we mee vervuld zijn bij de overgang van het oude naar het nieuwe jaar. Dan komt de vraag tot ons of we bereid zijn God te ontmoeten. Mogen onze kinderen dan niet wat vuurwerk op oudejaarsavond afsteken? Ze vinden het zo leuk en je kunt ze toch niet alles ontzeggen? Maar waar blijft het: gij geheel anders?

Ik weet zeker dat als de oudejaarspreek het hart van onze 'kinderen' heeft geraakt en de ernst van het leven hen bezet, dan zullen ze geen behoefte hebben om in het feestgedruis mee te doen. Dan zullen ze er iets van verstaan dat ons leven net zo kort is als de damp van het vuurwerk die gelukkig door de wind weer spoedig verdwijnt. Leer ons onze dagen tellen, dat wij een wijs hart bekommen.

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

Even maar...

Die stille Jozef

Is het u wel eens opgevallen, dat we van Jozef, de man van Maria, de timmerman uit Nazareth, geen enkel gesproken woord in de Heilige Schrift lezen? Opmerkelijk zijn zijn zwijgzaamheid en zijn sprekende daden. Laten we ons beperken tot het Mattheüs-evangelie. De gewezen tollenaar Levi schrijft als Jood voor de Joden. Om hen - en ons uit de heidenen - tot de hartelijke erkenning te brengen dat Jezus is de Christus. Daarbij geeft hij steeds de bewijzen uit het Oude Testament. Omdat de Schrift vervuld worde lezen we daarom regelmatig. Mattheüs begint in het eerste hoofdstuk (vs. 1-17) met de heilige linie tot op Jozef aan te geven. Maar wanneer het gaat om 'het Heilige Dat uit Maria geboren zal worden' wordt Jozef er helemaal buitengezet. Dat werkt God alléén. Wanneer Jozef overweegt om Maria vanwege onbegrijpelijke hoererij onopvallend te verlaten, gaat de hemel hem onderwijzen (vs. 1:18-25). Op een manier zoals dat in de Bijbeltijd vaak voorkomt, namelijk door middel van een en-

gel des Heeren in een droom. Nee, hij wilde haar niet door middel van een officieel proces publiekelijk aan de schandpaal nagelen. Maar onoplosbare raadsels waren er genoeg. Die kan God alleen oplossen. Daarom krijgt Jozef onderwijs over zijn verhouding met Maria, de maagdelijke geboorte, de inhoudsvolle Naam van het Kind, het werk van het Kind en het getuigenis van Jesaja. En wat lezen we over Jozefs reactie? Niets, geen woord. Alleen, hij buigt in gehoorzaamheid.

Na een goede tijd door de ontmoeting met de herders, Simeon, Anna en de wijzen (vs. 2: 1-12), zijn er weer raadsels. De jonge Koning der Joden wordt met de dood bedreigd. Geen rust voor Hem in Bethleem, geen plaats voor Hem in Israël. Opnieuw een opdracht (vs. 2:13-15) aan de verantwoordelijke pleegvader: naar Egypte, naar de vijanden van Gods volk, naar het diensthuis waar ze als slaven vastzaten, waar de kerk dreigt uit te sterven, waar je je dood werkt. Hoe onbegrepen is Gods weg, de nacht in, zwerven in Egypte. En dat na al

het goede van 'Kerst'. 'Maar ach, mijn God, waar blijkt Uw trouw nu, waar Uw eer...?' Lezen we dat? Nee, alleen maar dat hij direct opstaat en gaat... Lees eens goed: hij neemt eerst het Kindeke en dan Zijn moeder (vs. 14). Wat zal hij het Kindeke vast omkneld hebben...! Weet u waarom? Omdat je met het Kindeke overal kunt zijn. Omdat in Hem de vele vragen zullen worden opgelost. Vroeg of laat. Daar in den vreemde moet Jozef leren... wachten op God. Want er zal toch verlossing komen! Op Gods tijd. Voor de derde keer (vs. 2:19) spreekt de hemel in de nacht: 'Deze vijanden van het Kind zijn overwonnen, ga maar terug'. Geen vraag van Jozef, maar weer stille gehoorzaamheid. Om jaloers op te zijn! Als het vierde spreken van de hemel hem naar Galilea verwijst (vs. 2:22), ook dan buigt hij en... gaat. Heeft hij nog wat gezegd? Neen, zijn leven heeft ervan getuigd. Waarvan? Zijn leven lag stil en waar in de Zaligmaker. Uw leven ook?

v. A.

Standen in de genade

Mede door de prediking en het onderwijs van ds. G.H. Kersten had de prediking van de standen in de genade een vaste plaats binnen de Gereformeerde Gemeenten. We zagen dit in het vorige artikel. Daarin stelden we ook de vraag of dit zo is gebleven? In dit artikel beantwoorden we deze vraag met een overtuigend 'ja'.

Zowel in de prediking in onze gemeenten als in het onderwijs op de Theologische School zijn de accenten van ds. Kersten gebleven: de noodzakelijkheid van de verzoening met God door Christus en de standen in het genadeleven. Om dit te laten, beperken we ons nu tot enkele docenten van onze Theologische School die zelf les gekregen hebben van ds. Kersten en die op hun beurt weer veel predikanten hebben opgeleid.

Ds. L. Rijkssen

Het was een blijde dag, zaterdag 2 november 1968. Het gerestaureerde gebouw van de Theologische School werd officieel in gebruik genomen. Ds. L. Rijkssen, sinds 1953 docent, hield bij deze gelegenheid een toespraak over Openbaring 3:11. 'Met klem' wees ds. Rijkssen op de 'eis van een voorwerpelijk-onderwerpelijk prediking, waarin de noodzaak van waarachtige levensvernieuwing, doch ook de standen in het genadeleven aan de gemeenten worden voorgesteld'. De functionering van de Christus in de christen moet in de prediking tot uitdrukking komen, zo legde hij uit.

Al eerder had de predikant zijn zorg uitgesproken wanneer de standen in de genade ontkend werden. Ds. Rijkssen was nog niet zo lang docent toen hij in De Saambinder schreef: 'Velen doezelen de standen in het genadeleven tegenwoordig weg, doch de Heere doet deze de Zijnen in de oefening des geloofs wel verstaan'.

Vijf jaar later, op 24 september 1959, kwam de predikant op dit onderwerp

terug in een artikel over geloofszekerheid. 'Nu zijn er echter in onze tijden helaas velen, die deze oefeningen des geloofs ontkennen en in de wedergeboorte niet alleen de Goddelijke toerekening leggen, maar ook de bewuste geloofstoeëigening, en alzo de standen loochenen, die er in het genadeleven zijn'.

Hij legde ook uit waarom hij bezwaar koesterde tegen zulke opvattingen. 'Dezulken verachten daarbij dan die waarlijk bekommerde zielen, die zo kunnen staan naar de onderwerpelijke personele toerekening van Christus en Zijn gerechtigheid aan hun hart, daar zij inleven, met alle weldaden die ze weleer verkregen, deze niet te kunnen missen. Hoe gevaarlijk kunnen zulke hoogvliegers voor die oprechte zielen zijn, daar ze soms trachten met allerlei beweegredenen ze tot rust te brengen, door ze een geloofsverzekering op te dringen buiten de bewuste toerekening Gods, en waarbij ze dus de standen in het genadeleven en de levende werkzaamheden des geloofs tegenstaan en verachten'.

Precies dezelfde woorden treffen we aan in De Saambinder van 7 december 1967. Het is duidelijk dat ook pastorale adviezen de docent drongen om de prediking van de standen in de genade te handhaven.

Ds. A. Vergunst

Tijdens de bevestiging van ds. A. Vergunst als predikant aan de Rotterdamse Boezemsingelgemeente, op 18 september 1957, kwam ds. Rijkssen op het onderwerp van de standen terug. Hij hield de gemeente voor wat de opdracht is van Gods knechten. 'De dienaren van Christus zijn uitdelers van het heilsplan van de drie-enige God. Zij hebben daarbij te letten en te wijzen op de standen in het geestelijke leven, aangezien dit voor rechte uitdeling noodzakelijk is'. Het waren woorden waar ds. Vergunst ongetwijfeld van harte mee instemde. Immers, toen hij drie jaar eerder in-

trede deed in het Amerikaanse Corsica sprak hij zijn voornemen uit om Gods genade in al zijn facetten te preken. 'Genade, die alleen door de werking van de Heilige Geest dierbaar wordt voor hen, die zich als schulden en verlorenen kennen leren. Genade, die in de onderscheidene standen van het geestelijk leven ervaren'. Jaren later schreef ds. Vergunst, inmiddels docent aan de Theologische School geworden, een opstel over het theologisch eigene van de Gereformeerde Gemeenten. Het opstel kreeg een plaats in het boek "Alleen uit Hem en door Hem". In zijn bijdrage citeert hij uitvoerig Alexander Comrie om aan te wijzen dat er trappen zijn in de geloofskennis van Gods kinderen. Zelf voegt ds. Vergunst daaraan toe: 'Het is duidelijk dat hierin geleerd wordt dat hoe nodig en betekenisvol deze openbaring van Christus is, er ook in de geestelijke wasdom een nader kennen van Christus zal geschonken worden, waarin Hij gekend zal worden als Die, Die ons van God tot wijsheid, rechtvaardigmaking, heiligmaking en tot een volkomen verlossing geschonken is'.

Volgens ds. Vergunst hebben deoudvaders op 'deze onderscheiden trappen des geloofs' dikwijls gewezen. Hij wijst daarbij op onder anderen Smytegelt, Schortinghuis, Van der Groe, Comrie en W. à Brakel. Door deze geschriften is het theologische klimaat in de Gereformeerde Gemeenten gestempeld. Daarom is de predikant ervan overtuigd dat deze zaken behoren door te klinken in de prediking en dat met een hartelijk verlangen dat zondaren 'tot de vastheid, die in Christus is, geleid zouden worden'.

Ds. K. de Gier

Ook ds. K. de Gier wees met overtuiging op de verschillende standen in het geestelijke leven. Toen hij op 6 februari 1980 opnieuw intrede deed in de gemeente van Den Haag-Centrum sprak hij: 'Er zijn standen in het leven, bekommerden en bevestigden'.

In een artikelserie over de Dordtse Leerregels had hij hier eerder al over geschreven. In De Saambinder van 7 maart 1974 lezen we: 'Tegen hen, die in de wedergeboorte niet alleen de Goddelijke toerekening leggen, maar ook de bewuste geloofstoeëigening,

God zal ze Zelf bevestigen en schragen

zij die dus de standen in het genadeleven loochenen, belijdt onze belijdenis: 'Te zijner tijd, hoewel bij onderscheiden trappen en met ongelijke mate verzekerd'. Gods Woord spreekt over kinderen, jongelingen, mannen en vaders in de genade. Het is in Gods soevereine raad opgenomen hoe en wanneer Hij de genade in Christus uitwerkt in de harten der Zijnen'.

We kunnen veilig stellen dat er een rode draad loopt door het onderwijs aan onze Theologische School.

Een jaar later schreef hij een kritische reactie op een boek van de christelijke gereformeerde predikant dr. T. Brien en over de Nadere Reformatie. 'De orde des heils', zo schreef ds. De Gier, 'geeft niet alleen aan welke weldaden Christus voor Zijn uitverkorenen heeft verworven, maar ook in welke orde die weldaden naar Gods Woord moeten gesteld worden. Er zijn toch standen in het genadeleven. Gods Woord spreekt ervan, ook de Dordtse Leerregels. De kritiek hierop acht ik een bedenkelijke zaak, komt dit niet voort omdat men zelf dit ware genadeleven niet kent. Juist op de oefenschool van genade wordt geleerd dat de drievoudige bediening van Christus als Profeet, en Priester en Koning niet gemist kan worden. Dit is wat Gods Woord noemt dat Christus door het geloof een gestalte in het hart krijgt'.

We kunnen veilig stellen dat er een rode draad loopt door het onderwijs aan onze Theologische School. Die draad is door de docenten op een overtuigende wijze gespannen en dat in het voetspoor van ds. Kersten. Dit gebeurde niet alleen in de generatie na ds. Kersten. De rode draad is tot op de dag van vandaag helder op de Theologische School zichtbaar.

Dit alles heeft zijn doorwerking gehad in de prediking binnen de Gereformeerde Gemeenten. Maar niet alleen daar. Ook daarbuiten is het onderwerp van de standen in het genadeleven niet onbekend gebleven. Daarop willen we in een volgend artikel letten.

(wordt vervolgd)

Middelburg, ds. J.M.D. de Heer

Ds. M. Heikoop was van 1929 tot zijn overlijden in 1944 verbonden aan de Gereformeerde Gemeente te Utrecht. Hij was een geliefd predikant, niet alleen in zijn eigen gemeente, maar ook in het geheel van de gemeenten.

Aan de kinderen in zijn gemeente was ds. Heikoop zeer verbonden. Dat kwam met name uit bij ziekte en sterfgevallen onder de kleine kinderen. Dan leek het wel of het om zijn eigen kinderen ging.

Eens schonk de Heere hem een bijzondere ontmoeting bij de dood van een kindje van tien maanden, Hendrikus Achterberg, overleden op 23 februari 1940. Joh. Fama, die het leven van ds. Heikoop beschreven heeft, deelde het volgende erover mee.

Ds. M. Heikoop

Hij keerde mee terug naar het sterfhuis, om te midden van deze kleine familiekring te gewagen van het grote heil des Heeren.

'Dat kindje was van ouders, die beiden werkten voor hun dagelijks brood. Het was een zeer sobere begrafenis. De kring der samengekomenen aan het sterfhuis was klein. De beurs der ouders liet geen voorname manier van begraven toe. Bij aankomst op het kerkhof bleek er geen belangstelling uit de gemeente te zijn. Met uitzondering van een der diakenen was niemand aanwezig, behalve de enkelen die van het sterfhuis waren mee-

gekomen. De weinige bekendheid die aan dit sterfgeval was gegeven, had daartoe ook stellig bijgedragen. Terwijl de kleine stoet bij de ingang van de dodenakker werd opgesteld, zei de dominee in zichzelf: 'Zo arm heb ik het in onze gemeente nog nooit meegemaakt'.

Nauwelijks was deze gedachte in hem opgeklommen, of de stoet zette zich in beweging. Tegelijkertijd begon het in zijn ziel te zingen uit Psalm 87:4:

*God zal ze Zelf bevestigen
en schragen,
En op Zijn rol,
waar Hij de volken schrijft,
Hen tellen, als in Isrel ingelijfd,
En doen den naam
van Sions kind'ren dragen.*

Zodra het vers ten einde was, begon het opnieuw in zijn ziel te jubelen. En dat hield aan totdat men het graf was genaderd, waar hij het woord moest voeren.

Toen dit vers zich enkele malen had herhaald, terwijl men grafwaarts liep, vroeg ds. Heikoop aan de naast hem lopende vader: 'Weet u waar uw kindje is?' Verlegen bleef de man het antwoord schuldig.

'Uw kindje is boven. God heeft het opgenomen in Zijn heerlijkheid', zo antwoordde de leraar zelf. Aan het grafje van dit kind gaf hij getuigenis van hetgeen de Heere hem zo-even had bekendgemaakt.

Aanvankelijk had hij zich voorgenomen om van het kerkhof gelijk huiswaarts te keren. Deze verrassende ervaring deed hem echter zijn voornemen wijzigen. Hij keerde mee terug naar het sterfhuis, om te midden van deze kleine familiekring te gewagen van het grote heil des Heeren.

Toen kwamen er meer tongen los. Ook anderen hadden een dergelijk getuigenis omtrent het kind ontvangen. Doch de grote vraag of dat wel de waarheid kon zijn, met het oog op zo'n klein kind, had hen doen zwijgen'.

Oprechtheid in leer en leven

'Protestants Wommels sluit Foarhûstsjerke'. Dit is de kop uit een kort zomerartikel van een Fries dagblad. Zondag 15 september 2013 hield de protestantse gemeente er een afscheidsdienst. 'De sluiting van een kerk is een emotioneel gebeuren. Het is de plek waar vreugde en verdriet wordt gedeeld', aldus een woordvoerder in de krant.

We zijn in Friesland op vakantie. In Jirnsum, een klein dorpje met 1300 inwoners. Alleen daar al staan ook twee kerken te koop. De Hervormde Mauritiuskerk (1878) en de Doopsgezinde (1684), een voormalige schoolkerk. Dit moet pijn doen. Steeds weer. Over onkerkelijkheid gesproken. Ons land is in veertig jaar heel sterk veranderd. De onkerkelijkheid is onrustbarend snel toegenomen. Maar ook nemen andere godsdiensten in ons land de plaats in van de aloude christelijke kerken. Viert de islam op sommige plaatsen al hoogtij? Ik moet in dit verband denken aan 2 Koningen 17:24-33. Een niet zo bekende geschiedenis. De koning van Assyrië stuurt allerlei mensen uit de omliggende landen naar de steden van Samaria, om daar te wonen. Wanneer er op enig moment een paar lieden door leeuwen worden verscheurd, zijn deze buitenlanders bevreesd. 'Misschien komt het wel omdat wij de God van Israël niet vrezen'. Leest u dit gedeelte zelf maar eens na. Men vraagt om onderwijs. Er wordt een priester gestuurd om hen 'te le-

ren hoe zij de Heere zouden vrezen'. We lezen dat deze mensen daarna op twee gedachten gaan hinken. Ze houden ook nog vast aan hun eigen goden. Hoe dat komt? Ze hebben zich niet in oprechtheid tot de Heere bekeerd. Ze missen het werk van de Heilige Geest. Maar ook, *wat* heeft die priester hun vertelt? De kanttekening bij vers 28 zegt, als het gaat om de Heere vrezen: 'Dat is: dienen. Hoewel zonder twijfel meer naar de afgodische wijze der voorgaande koningen van Israël, dan naar de wet Gods, door Mozes gegeven'.

Wat blijkt hieruit het belang van hoe wij met onze naaste over de Heere en Zijn dienst spreken. En wát wij hen vertellen. Het gaat om de volle waarheid.

Stel dat ergens in een van de grote steden een reformatorisch gezin naast Turkse mensen woont. Deze weten, door contacten en gesprekken, hoe het christelijke gezin leeft en denkt. Ze gaan als burens goed met elkaar om. Op een bepaald moment krijgt het Turkse gezin tegenslag op tegenslag! Zowel financieel als qua gezondheid, zijn er grote zorgen. Onverwachts lopen ze bij hun burens binnen en vragen 'Waar zoeken jullie hulp in nood? Zouden wij daar ook steun kunnen krijgen?' Want, zeggen ze, misschien overkomt ons dit allemaal wel omdat wij hier in Nederland jullie God niet eren...'

Wat zeggen wij dan? Vertellen we dan, net als die priester, een halve waarheid? Dat is een leugen. Laat goud niet verbleken tot zilver! Als we dat

doen kan het onze naaste vergaan als die vrouw bij de scheepsramp van de Costa Concordia in januari 2012. Zij was ook op het gekapseisde cruiseschip. Ik lees in een verslag: 'Reddingswerkers hebben vanmiddag het dertiende lichaam gevonden. Het zou gaan om een vrouw, gehuld in een reddingsvest, die zich in het ondergedompelde deel van het schip bevindt'. Met reddingsvest, zo dicht bij het behoud en toch verdronken!

Echtheid

Het is al weer een paar jaar geleden dat ik in een Zeeuws dorpje iets voor het gezin te eten haalde in de cafetaria. Twee jonge mannen zitten vlak bij me aan een tafeltje te praten. Ik geef de inhoud van hun gesprek weer. Een van hen blijkt te rijden op een veewagen.

'Ik mag bij hem nooit laden op zondag. Echt zo'n strenge boer. Naar zijn eigen zeggen houdt hij die dag als rustdag in ere. Daarom mag het pas na twaalf uur 's nachts. Maar op een zondag belt hij me zelf. Er is een koe gevallen en twee poten zijn gebroken. Of ik het beest snel wil ophalen, voordat het misschien doodgaat. Want dan is het vlees waardeloos, nu levert het nog wat op. Zie je, als het om centen gaat dan vallen principes weg. Schijnheilig!'

Ik luister, met m'n rug naar de mannen gekeerd. Wat is het toch belangrijk dat leer en leven overeen komen. Het komt aan op echtheid. En juist *dat* missen wij, net als die boer. Oprechtheid, in leer *en* leven, is een gave. En een opgave, zoals aan Abram gegeven: 'Wandel voor Mijn aangezicht en zijt oprecht' (Gen. 17:1) Dan gaat het niet in de eerste plaats om de buitenkant. Het innerlijk, het hart is en blijft het belangrijkste.

Denk maar aan de verbouwing van een badkamer. Het oude plafond, alhoewel nog aardig wit en strak, wordt gesloopt. Wat je nog nooit hebt gezien, wordt nu zichtbaar. Beton, leidingen, buizen, spinnen raggen, klodders specie en contactdozen... Nooit geweten dat het achter dat mooie plafond er *zo* uit ziet.

Wie zich zo leert kennen, vraagt aan de Heere om oprechtheid. Omdat er zoveel onoprechtheid is. Dan is er ook de wens om iets te mogen betekenen voor onze naaste, onze Turkse buurman in deze gesecculariseerde wereld. In een tijd van allerlei godsdienst. Ook in Nederland.

Barneveld,

A. Karens

Dan is er ook de wens om iets te mogen betekenen voor onze naaste, onze Turkse buurman in deze gesecculariseerde wereld.

“Gezonden. 20 Bijbelstudies over Mozes”, ds. W. Visscher; uitg. De Banier, Apeldoorn; ISBN 978 90 336 34246; 112 blz.; € 9,95.

Bijbelstudies over Mozes. Over Mozes? Volgens de titel lijkt dit boekje over Mozes te gaan, maar ten diepste toch niet. Laten we eens horen wat ds. W. Visscher, de auteur, in zijn Woord vooraf hierover schrijft. Het gaat over: ‘Gods daden in de tijd van Mozes’. En: ‘Het gaat in de Bijbel niet in de eerste plaats om mensen, maar om de grote werken Gods’. Waarom dan toch ‘over Mozes’? ‘Het wijst op de belangrijke plaats die Mozes in de heilsgeschiedenis inneemt’.

En dat blijkt ook wel uit het boekje. Telkens zien we Gods ingrijpen in de geschiedenis. Hij schrijft de heilsgeschiedenis. Dat zien we terugkomen in elk van de Bijbelstudies. Het volk wordt verdrukt (nr. 3). Maar God laat Mozes geboren worden (nr. 4). Hij roept Mozes. En ondanks al zijn tegenstribbelen moet hij toch gaan. Dat is de strekking van de 20 Bijbelstudies die gaan over de eerste 15 hoofdstukken van Exodus, dus tot en met de doortocht door de Rode Zee.

Hoe is elke Bijbelstudie opgebouwd? Centraal in elke Bijbelstudie staat een tekst die in zo’n vier bladzijden wordt toegelicht. Vaak worden ook andere Bijbelplaatsen erbij betrokken. Zomaar een voorbeeld uit de zesde Bijbelstudie. Daar staat dat Stefanus erop wijst dat Mozes gebedd heeft toen hij bij de braambos stond. Vervolgens geeft de schrijver nog meer voorbeelden van mensen die gebedd hebben voor Gods heiligheid. En zo wordt aan de lezer ook iets meegegeven van de hoogheid van God. Na de toelichting volgt een aantal vragen. Deze bieden de lezer de gelegenheid om het gelezene nogmaals te overdenken en nodigen uit tot verder onderzoek. Als voorbeeld noem ik een vraag over farao’s verharding. Hier wordt de lezer uitgenodigd na te denken over de verhouding tussen Gods vrijmacht en onze verantwoordelijkheid. En in de vraag die volgt, wordt concreet gevraagd om zelf voorbeelden uit de Bijbel op te zoeken. Ten-

slotte wordt elke Bijbelstudie afgesloten met een stukje over wat Calvijn over deze tekst zegt.

Zoals bij al de boekjes van ds. Visscher wordt ook dit boekje gekenmerkt door een vlotte schrijfstijl die aansluit bij onze jongeren. Aan de schrijfstijl is niet te merken dat er een diepgaande studie aan vooraf is gegaan en dat de Bijbelstudies eigenlijk kort de kern weergeven van daadwerkelijk gehouden preken. Afwisseling wordt per Bijbelstudie verkregen door de opbouw uit de verschillende onderdelen. Jongeren die dieper bij de vragen willen stilstaan, krijgen daarvoor ook de handreikingen. Zo is er ook een literatuurlijst aan het einde van het boekje, die heel praktisch een aantal bronnen aangeeft waar de lezer terecht kan voor verdere studie. Het enige wat ontbreekt, is een te lezen Bijbelgedeelte bij elk vers, maar dit is zeker niet onoverkomelijk.

Het mooie van het boekje is dat het jongeren echt de gelegenheid biedt om een stukje uit de Bijbel te bestuderen. Bijvoorbeeld voor de zaterdag- of de zondagavond. Trouwens, ook voor ouderen van harte aanbevolen.

Amersfoort,

M.H. Schot

“Door Zijn Geest gesticht”, ds. L. Gebraad; uitg. Tarweakker, Goudswaard; ISBN 978-94-91459-01-6 resp. 978-94-91459-09-2; 95 blz.; €11,90.

De titel van deze twee deeltjes is ontleend aan de berijming van Psalm 33:3, waar gewezen wordt op het werk van de schepping als het werk van de Drieënnige God. Zo is ook het werk van de herschepping het werk van een Drieënnig God. Hoe de Heere dat grote werk uitwerkt in de harten van degenen, die Hij van eeuwigheid verkoren heeft, kunnen we lezen in de preken die in deze bundeltjes zijn opgenomen.

De tien preken zijn uitgesproken door wijlen ds. L. Gebraad en gehouden in verschillende Oud Gereformeerde Gemeenten (Klundert, Kinderdijk, Ede en Nieuw-Beijerland) en waarschijnlijk van de band overgenomen en geschikt gemaakt voor uitgave in boekvorm. We moeten dus bedenken dat de preken niet meer nagezien konden worden door de predikant zelf. Zo zijn we wel eens enkele zinnen of uitdrukkingen tegengekomen, waarbij we ons afvroegen wat ds. Gebraad nu precies bedoeld zou hebben. Wellicht had daar iets beter naar gekeken kunnen worden.

Er staan preken in deze boekjes over onderscheiden teksten, soms voor gelegenheden (Hemelvaartsdag, eerste zondag van het nieuwe jaar), maar meest vrije stoffen. De inhoud mogen we Schriftuurlijk-bevindelijk noemen. Op eenvoudige wijze wordt ons voorgehouden waar de zaligheid vandaan komt. In de preek over Psalm 1:6 lezen we: ‘De zaligheid komt uit de diepte van het Wezen Gods, geliefden. Dat zal weer terugkeren in het Wezen Gods, opdat God zal worden alles in allen. Aanvankelijk al hier op de aarde, en straks volkomen in de hemel, mijne toehoorders’.

Ook wordt verklaard hoe de zaligheid door Gods Geest wordt uitgewerkt in de harten van al degenen die door het wonder van wedergeboorte tot God worden getrokken.

Teer wordt gesproken over het beginnend leven: ‘Er is een volk dat het mag weten dat ze overgeplant zijn van de brede op de smalle weg. U weet van de smalle weg, maar kunt het niet geloven. Het ligt niet helder en bewust in uw ziel. Dat kan, hoor. Vader Brakel zegt: Er kan leven in de ziel liggen en hij kan niet geloven dat het leven is. Toch kan het leven zijn, want het komt in de vruchten openbaar’. Eerlijk wordt er op gewezen dat wij een Borg nodig hebben voor onze schuld: ‘Toehoorders, hebben we daar nu deel aan? Kennen we dat? We reizen allen naar de grote eeuwigheid. We moeten God ontmoeten. Hebt u een Borg voor uw schuld?’

Liefdevol worden de lezers gewaarschuwd voor bedrog: ‘Mijne toehoorders, denk erom, de rechtvaardige wordt nauwelijks zalig. Het gaat door het oog van een naald. Laat je in onze dagen niets wijsmaken. Er wordt wat, ook van de kansels, gepleisterd met loze kalk. Ze sturen de mensen met een gestolen Jezus naar de hel. God bewaart u en mij ervoor. Het is beter duizend keer duizendmaal onderzocht, als een keer bedrogen te worden’.

Praktisch en aansprekend haalt ds. Gebraad ook eigen herinneringen aan. Ze-

ker aansprekend voor onze kinderen en jonge mensen. Eén voorbeeld: 'Ik haal mijn lieve moeder weer even aan. Ze is al zoveel jaren in de eeuwigheid. Ze sprak: Kinderen, je bent met een dubbeltje uit de rechterhand van God beter af dan met een gulden uit Zijn linkerhand'.

Het is onze hartelijke wens dat deze eenvoudige preekjes tot zegen gesteld mogen worden, zowel in de gemeenten die ds. Gebraad heeft mogen dienen, alsook in onze gemeenten.

De Valk-Wekerom, ds. B.J. van Boven

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Aalst, Apeldoorn, Arnhem, Beekbergen, Benthuizen, Berkenwoude, Borssele, Boskoop, Brakel, Dirksland, Emmeloord, Goudswaard, 's-Gravenhage i.c.m. Scheveningen, 's-Gravenzande, Hilversum, Hoofddorp, Kapelle-Biezelinge, Katwijk aan Zee, Lelystad, Lisse, Mijdrecht, Naaldwijk, Nieuwdorp, Nieuwerkerk (Zld), Nijkerk, Ooltgensplaat, Oostkapelle, Oud-Beijerland, Ouddorp, Oudemirdum, Poederoijen, Ridderkerk-Slikkerveer, Rilland-Bath, Rotterdam-Alexanderpolder, Rotterdam-Zuidwijk, Sint Annaland, Tholen, Urk, Veen, Vlaardingen, Vlissingen, Wageningen, Woerden, Wolphaartsdijk, Zwijndrecht en Zwolle:

kandidaat P.G. Heijkamp te Elspeet;
Te Carterton (Nieuw-Zeeland):
ds. G. Clements te Gouda;
Te Leiderdorp,
ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer.

BEDANKT

Voor Brant County (Canada):
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom.

■ VERVOLGZITTINGEN GENERALE SYNODE

Voor **woensdag 22 en donderdag 23 januari 2014** staan de vervolgzittingen van de Generale Synode gepland. Deze zullen gehouden worden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Utrecht, Bergstraat 54 (hoek Catharijnekade), aanvang 10.00 uur. (Doopt)leden van de Geref. Gemeenten zijn welkom. De verwachting is dat 2^e zittingsdag, t.w. die op **23 januari 2014**, komt te vervallen.

Moderamen Generale Synode 2013

■ AFSCHIED DS. G. BREDEWEG VAN BARNEVELD-ZUID

Wij delen u mede dat ds. G. Bredeweg,

in verband met zijn vertrek naar de gemeente van Kruiningen, op **woensdag 22 januari** hoopt voor te gaan in een afscheidsdienst. Deze dienst zal worden gehouden in het naastgelegen kerkgebouw "De Hoeksteen", van de Geref. Gemeente in Ned. aan de Vellerselaan. Aanvang: 19.30 uur. Na afloop is er gelegenheid om koffie te drinken. Allen hartelijk welkom.

Kerkenraad Geref. Gemeente te Barneveld-Zuid.

■ BEVESTIGING/INTREDE DS. G. BREDEWEG TE KRUININGEN

Wij delen met blijdschap mee dat de bevestigings- resp. de intrededienst van onze nieuwe herder en leraar, ds. G. Bredeweg, zal plaatsvinden op **woensdag 29 januari**. De bevestigingsdienst zal geleid worden door ds. C. van Krimpen en begint om 14.30 uur.

De intrededienst vangt aan om 19.00 uur. Beide diensten zullen gehouden worden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Krabbendijke, J.W. Frisostraat 1.

■ AFSCHIED DS. J. SCHIPPER VAN DIRKSLAND

Ds. J. Schipper nam op dinsdagavond 7 januari afscheid van de gemeente van Dirksland.

Als we vanavond voor de laatste maal het Woord mogen bedienen in uw midden dan is het de Heere geweest Die ons steeds kwam te helpen, Hij redde keer op keer.

Zevenenhalfjaar jaar mochten wij in uw midden zijn, waarin veel is gebeurd. De gedachten vermenigvuldigen in een ure als deze. In juli 2006 mochten we samen met onze geliefde vrouw naar Dirksland komen, en nu zullen we zonder haar naar Leerdam gaan. We moeten veel achterlaten.

Ook uw liefde en zorg die we mochten ondervinden in de achterliggende tijd,

waarin we in moeilijke wegen werden geleid, is ons met onze kinderen tot grote steun geweest.

In het achterliggende jaar zijn vele roepstemmen tot ons gekomen, daar op verschillende leeftijden geliefden ons zijn overleden. De Heere mocht de achtergebleven betrekkingen willen vertroosten. En jullie, catechisanten, vraagt naar de Heere in je jonge leven, roept Hem aan terwijl Hij te vinden is.

Dat onze bediening, geliefde gemeente, mag zijn geweest tot een reuke des levens ten leven.

De Heere mocht straks de achterblijvende gemeente zonder herder willen gedenken. Daarom wilden we vanavond nog stilstaan bij een afscheidsbede van de apostel Paulus.

De tekst is uit Hebr 13 de verzen 20 en 21.

De gemeente werd bepaald bij de afscheidsbede van de apostel Paulus.

Hij stond stil bij

1. Het welbehagen van de Vader
2. Het bloed van de Herder
3. Het werk van de Geest
4. Het loflien van het volk

Na de dienst sprak de dominee een dankwoord tot de gemeente, catechisanten, organisten, koster, leidinggeven, verenigingen en genodigden, medebroeders in de bediening en ds. P. Blok met wie hij een bijzondere band had, de afgevaardigden van de classis, burgemeester en wethouder, de vertegenwoordigers van de plaatselijke hervormde gemeente en de plaatselijke school. Tenslotte tot zijn kinderen, kleinkinderen en familie.

Vervolgens sprak ds. S. Maljaars hartelijke woorden van dank voor het werk in de classis en de particuliere synode Zuid. Hij wenste hem en de achterblijvende gemeente van harte Gods zegen toe. Gode en de woorden Zijner genade bevolen.

Tot slot bedankte ouderling J.A. Kardux de dominee hartelijk voor zijn arbeid in het midden van de gemeente. U hebt altijd de gemeente geweest op de drie stukken, twee wegen en de enige Naam tot zaligheid. Het zaad mocht u strooien, de Heere zal instaan voor de vruchten.

Dat de Heere mee op wil trekken in het nieuwe arbeidsveld is onze hartelijke wens en bede.

Moge de Opperherder over de achterblijvende gemeente waken.

De gemeente zingt de scheidende predikant nog staande psalm 121:1 en 4 toe.

Daarna spreekt ds. J. Schipper voor de laatste keer als eigen herder en leraar de zegenbede uit over de gemeente van Dirksland.

Kerkenraad Geref. Gemeente Dirksland

■ AANGEPASTE KERKDIENST TE NIEUWE-TONGE

Op **zaterdag 25 januari** zal er een aangepaste kerkdienst gehouden worden in de kerk van de Geref. Gemeente te Nieuwe Tonge. Ds. E. Bakker hoopt te spreken n.a.v. Joh. 1:46-47. Aanvang 14.30 uur. Iedereen is hartelijk welkom. Er is een crèche aanwezig.

■ VAN DMZ

Hierbij doen we een vriendelijk verzoek aan de kerkenraden om bij het overmaken van de bijdrage aan DMZ uitdrukkelijk de naam van de gemeente te vermelden. Op bankafschriften is anders vaak niet meer te zien van welke gemeente het overgeschreven bedrag afkomstig is. Alvast heel hartelijk dank voor uw medewerking.

J. Bonhof, secretaris deputaatschap
Diaconale en Maatschappelijke Zorg

■ MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2013

* Pag. 81 en pag. 466, **DEPUTAATSCHAP VOOR DE EVANGELISATIE IN NEDERLAND EN BELGIË.**

Algemeen secretaris is nu:
G. Geijtenbeek, Dillenburgplein 4,
4461 TL Goes, tel. (06) 37180628,
e-mail: g.geijtenbeek@evgg.nl

* Pag. 219, **gemeente HILVERSUM.**

Scriba is nu: J. van Rijssel,
Reigersbek 27, 3738 TN Maartensdijk,
tel. (0346) 213794,

e-mail: rijssel@kliksafe.nl

* Pag. 248, **gemeente LEERDAM.**

Toevoegen: Predikant: Ds. J. Schipper,
Markiezenhof 1, 4141 JN Leerdam,
tel. (0345) 745426,

e-mail: jschipper@kliksafe.nl

* Pag. 410, **gemeente ZWIJNDRECHT.**

Onder "Gehandicaptenzorg" wijzigen
woonadres en toevoegen

e-mailadres van J. Velthuizen:

Emmastraat 64, 3331 XC Zwijndrecht
resp. jvelthuizen56@gmail.com

+21 conferenties

Ter Aar 14 tot 17 februari
(weekendconferentie)
Nunspeet 28 februari en 1 maart
Dordrecht 7 en 8 maart
Noordwijk 14 en 15 maart

■ ZANGAVONDEN

Rhenen

Psalmzangavond op **zaterdag 25 januari**, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Rhenen, Achterbergsestraatweg 59a, m.m.v. Pieter Heykoop, organist en Betuwse bovenstemgroep. Meditatie: ds. F. Mulder. Collecte: t.b.v. Zending Gereformeerde Gemeenten.

Waarde

Koor- en samenzangavond op **zaterdag 18 januari**, aanvang: 19.00 uur, in de Adullamkerk van de Geref. Gemeente te Waarde, Meezeweg 2, m.m.v. de kinderkoren Mattithja en Jedit-jah, het meisjeskoor Krabbendijke en diverse musici. Vertelling (in het bijzonder voor de jeugd) door dhr. J. Aarnoudse. Collecte t.b.v. slachtoffers Filipijnen.

■ ORGELCONCERT MET SAMENZANG TE GOUDA

Orgelconcert met samenzang op **zaterdag 25 januari**, aanvang: 20.00 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Gouda, Nieuwe Gouwe Oostzijde 2b.

■ NIEUWE VERTELCD'S T.B.V. ZGG

Er zijn twee vertelcd's uitgegeven ten bate van Zending Gereformeerde Gemeenten. Op de eerste cd vertelt ds. W. Harinck een verhaal over Jozef. De vertellingen worden afgewisseld met zang door de schoolkinderen uit Moerkapelle. Op de andere cd vertelt meester Bij de Vaate over de zendingsreizen van Paulus en deze worden afgewisseld met zang door de schoolkinderen uit 's-Gravenpolder. De cd's kosten € 7,95 per stuk. Als u ze beiden koopt dan betaalt u € 14,90. De opbrengst van de cd's is bestemd voor het zendingswerk. Bestellen kan eenvoudig via www.zgg.nl/webshop.

■ WERKGROEP OUDERS/FAMILIE RONDOM MENSEN MET ANDERE GEAARDHEID

De bovengenoemde werkgroep is ontstaan rondom ouders die in hun gezin te maken kregen met homoseksualiteit. Het doel van de werkgroep is ouders in dezelfde situatie bij elkaar te brengen om ervaringen te delen en elkaar tot steun te zijn in vaak moeilijke omstandigheden. De komende weken zullen er weer op drie plaatsen in ons land bijeenkomsten worden gehouden. Op **31**

BERICHTEN

■ BIJEENKOMSTEN WERKGROEP VOOR STUDENTEN

De komende maanden zullen de kringen voor studenten op onderstaande data bijeenkomen:

Amsterdam: 28 jan., 18 febr., 1 of 2 maart, 11 maart, 8 april, 6 en 20 mei, 15 juni.

Ede-Wageningen: 28 jan., 11 en 18 febr., 4 en 18 maart, 1 en 15 april, 6 en 20 mei; 3 en 17 juni.

Groningen: 19 febr., 26 maart, 16 april, 21 mei en 18 juni.

Leiden: 22 jan., 6 en 19 febr., 5, 12 en 27 maart, 15 en 29 april, 15 en 27 mei; 12 juni.

Rotterdam: 4 en 25 febr., 11 en 25 maart, 8 april, 13 en 27 mei, 10 en 24 juni.

Utrecht: 28 jan., 11 en 25 febr., 11 en 25 maart, 8 en 22 april, 9-12 mei (kringweekend), 20 mei, 3 en 17 juni.

Zeeland: 5 en 26 febr., 19 maart, 9 april, 15 mei en 11 juni.

Voor nadere gegevens (contactpersonen, vergaderlocatie, tijdstippen) wordt verwezen naar de website www.studentengg.nl

■ JEUGDVERENIGINGSAVOND TE THOLEN

Op **vrijdag 24 januari** wordt in de Re-

hobothkerk, ds. G.H. Kerstenstraat 2 te Tholen, een jeugdverenigingsavond gehouden voor alle jongeren van 14 tot 25 jaar op Tholen.

Thema: Wie is je naaste? Sprekers: Peter Kraamer, raadslid SGP en Arjen Quist, SGP jongeren. Aanvang: 19.30 uur.

■ JEUGDBOND - WINTERCONFERENTIES

In februari en maart 2014 worden er acht winterconferenties georganiseerd voor +16 en +21 jongeren. Met elkaar denk je na over het thema 'Leven aan het front'. Je bent van harte welkom, alleen of met je vrienden!

Meld je aan via www.jbgg.nl/+16 of www.jbgg.nl/+21. Meer informatie vind je op de website.

Tip voor leidinggevendenden: breng deze conferenties onder de aandacht op je vereniging.

+16 conferenties

Ter Aar 21 t/m 24 februari
(weekendconferentie)

Dordrecht 28 februari en 1 maart

Nunspeet 7 en 8 maart

Haamstede 14 en 15 maart

januari in de regio midden en de regio noord/oost. Op **21 februari** in de regio zuid/west. Plaats en tijd worden uitsluitend bekend gemaakt aan hen die zich hiervoor hebben opgegeven. U kunt zich voor een van deze bijeenkomsten aanmelden door een mail te sturen naar contact@oudersenfamilierondom.nl. Alle verder informatie kunt u vinden op www.oudersenfamilierondom.nl.

De werkgroep

■ PROMOTIES

Op 9 oktober 2013 is dhr. K.J. Schouten gepromoveerd aan de Universiteit van Leiden. Hij heeft onderzoek gedaan naar de omzetting van koolstofdioxide in andere gasen met behulp van electrochemie. Koolstofdioxide ontstaat bij een verbrandingsreactie en wordt ervan verdacht een van de grootste oorzaken van de huidige opwarming van de aarde te zijn. Het onderzoek is erop gericht het omgekeerde van een verbrandingsreactie te bewerkstelligen. Als hiervoor duurzame energie gebruikt wordt, kan dit een belangrijke stap zijn in het verminderen van de uitstoot van koolstofdioxide. De negende stelling bij zijn proefschrift is een citaat van C.S. Lewis waarin gesteld wordt dat het Christendom, als het onwaar is, van geen enkele waarde is en als het waar is van onschatbare waarde.

Het kan echter niet van middelmatige waarde zijn.

Op maandag 25 november 2013 is dhr. J. Veldman magna cum laude gepromoveerd aan de Justus-Liebig-Universiteit van Gießen (Duitsland). In zijn proefschrift "*Das Ästhetische in dem Lehrkunstkonzept*" onderzoekt hij 3 onderwijsontwerpen, die hij in de afgelopen jaren heeft ontworpen en onderwezen aan de Hogeschool De Driestar. Twee van deze ontwerpen hebben een expliciet reformatorische thematiek. Dit onderwijs is volgens de beginselen van het Duitse onderwijsconcept *Lehrkunst* vormgegeven en zowel theoretisch als empirisch onderbouwd. De hoofdvraag, die handelde over de esthetische dimensie in het lesgeven, is zowel volgens didactische, filosofische, als ook kunsttheoretische principes onderbouwd. De *Lehrkunst* is een didactisch concept waarin het stellen van vragen en het uitspelen van situaties een belangrijke rol speelt om de studenten tot nadenken en doorleving te brengen. Hierbij is het gebruik van alle zintuigen essentieel om te komen tot een echte en diepe doorleving. Beide promovendi van harte gefeliciteerd!

Kerkenraad Geref. Gemeente
te Gouda

Gunst; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S.W. Janse; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hilversum 19.00 uur ds. A.A. Brugge; Hoedekenskerke 17.00 uur (Tegenstrijdige vermelding) ds. C. Harinck; Hoofddorp 18.30 uur ds. G. Beens; Hoogeveen 19.00 uur ds. J.B. Zippro; Hoogvliet 19.00 uur ds. W. Silfhout; Houten 10.00 en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. J. IJsselstein; Kamperland 10.00 en 16.00 uur stud. H. van der Heiden; Kappelle-Biezeling 16.30 uur ds. C. Harinck; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 10.00 (bev. ambtsdr.) en 18.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 18.30 uur stud. W.A. Zondag; Lelystad 10.00 en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Marknesse 14.30 uur ds. F. Mulder; Meeuwen 15.00 uur ds. P. Mulder; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Mijdrecht 10.00 en 19.00 uur ds. J.W. Verweij; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwer ter Aa 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 15.00 uur ds. A. Verschuure; Nieuwerkerk 9.30 uur (bev. ambtsdr.) ds. A.J. Gunst; Nieuwe-Tonge 15.00 uur ds. S. Maljaars; Nijkerk 14.30 uur ds. G. van Manen; Nisse 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 9.30 en 18.00 uur stud. P.D. den Haan; Oostburg 18.00 uur ds. R.A.M. Visser; Oosterland 10.00 uur ds. C. Harinck; Oostkapelle 18.30 uur stud. H. van der Heiden; Opperdoes 18.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Oud-Beijerland 18.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Ouddorp 14.30 uur ds. M. Joosse; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. J.S. van der Net; Oude-Tonge 14.30 uur ds. E. Bakker; Poederoijen 14.30 uur stud. H.A. van Zetten; Poortugaal 9.30 uur ds. C. Neele en 19.00 uur ds. M. Joosse; Puttershoek 15.30 uur ds. G.J. van Aalst; Ridderkerk 9.30 (bev. ambtsdr.) en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 uur ds. H. Hofman; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 14.00 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 16.30 uur ds. J. Mijnders; Rotterdam-Centrum 10.00 en 16.00 uur ds. A.H. Verhoef; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. L. Terlouw; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 19.00 uur ds. W. Visscher; Spijkenisse 15.00 uur ds. W.J. Karels; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. A.T. Huijser;

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 19 JANUARI 2014

Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 14.30 uur (bev. ambtsdr.) ds. M. Karens; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam-Noord 10.00 en 16.00 uur stud. W.A. Zondag; Apeldoorn 18.00 uur (H.D.) ds. A.P. Baaijens; Arnhem 10.00 uur ds. J.M. Kleppe en 16.00 uur (H.D.) ds. B. Labee; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. G. Bredeweg; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. P. Melis; Benthuizen 9.30 uur ds. M. Golverdingen en 15.30 uur ds. H. Paul; Berkenwoude 10.00 uur ds. H. Paul en 19.00 uur ds. G. Clements; Bodegraven 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 18.30 uur ds. M. Golverdingen; Borssele 9.30 uur en 18.00 uur ds. J. van Belzen en 14.00 uur ds. C. Sonneveld; Boskoop 16.00 uur stud.

H. Brons; Brakel 10.00 en 18.00 uur stud. H.A. van Zetten; Breda 19.00 uur ds. L. Blok; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur ds. A.H. Verhoef; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Helder 10.00 en 15.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Deventer 15.00 uur ds. J. van Laar; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. H. Hofman; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. A.A. Brugge; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 19.00 uur ds. A. Schot; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. A. Schreuder; Enter 18.30 uur ds. J.M. Kleppe; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 18.00 uur ds. A.J.

Stad aan 't Haringvliet 14.30 uur stud. P.D. den Haan; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. K. Boeder; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Utrecht 10.00 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Veen 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Vlaardingen 15.30 uur ds. A.J. de Waard; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. B. Labee; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Westzaan 18.45 uur ds. R. Kattenberg; Woerden 10.00 en 18.30 uur stud. H. Brons; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. D.W. Tuinier; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zwijndrecht 9.30 uur ds. G.J. van Aalst en 15.30 uur ds. M.J. van Gelder; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. F. Mulder.

■ MAANDAG 20 JANUARI 2014

Brakel 19.30 uur ds. A.H. Verhoef.

■ DINSDAG 21 JANUARI 2014

Berkenwoude 19.30 uur ds. D. de Wit; Hoogvliet 19.45 uur ds. J. van Rijswijk; Meeuwen 19.30 uur ds. W. Silfhout; Naaldwijk 19.45 uur ds. A.A. Brugge; Nijkerk 19.30 uur ds. A.H. Verhoef; Puttershoek 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Spijkenisse zie Hoogvliet; Urk 19.30 uur ds. J. van Belzen; Westzaan 19.30 uur ds. J.S. van der Net.

■ WOENSDAG 22 JANUARI 2014

Barneveld-Zuid 19.30 uur (afscheidsdienst) ds. G. Bredeweg; Elspeet 19.30 uur ds. G. van Manen; Ermelo 19.30 uur ds. P. Melis; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. J. van Belzen; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. E. Bakker; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. M. Mondria; Zwijndrecht 19.30 uur ds. J.W. Verweij.

■ DONDERDAG 23 JANUARI 2014

Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. W. Silfhout; Delft 19.30 uur ds. A.J. Gunst; Goudswaard 19.30 uur ds. J.S. van der Net; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. J.J. van Ekeveld; Hoofddorp 19.45 uur ds. A.H. Verhoef; Mijdrecht 19.30 uur ds. F. Mulder; Nunspeet 0.00 uur ds. A. Schot; Oosterend (Texel) 19.00 uur ds. C.A. van Dieren; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. M. Karens; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Westkapelle 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Zwolle 19.30 uur ds. M. Mondria.

■ VRIJDAG 24 JANUARI 2014

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 14.30 uur (huw.bev.) ds. W. Silfhout; Middelburg-Centrum 14.45 uur (huw.bev.) ds. J.M.D. de Heer.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 19 JANUARI 2014

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen

(Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Yerseke geeft met leedwezen kennis dat overleden is, in de Hope des Eeuwigen Levens, de heer

Klaas Rottier

in de leeftijd van 88 jaar.

Van 1 januari 1966 tot 1 januari 1998 heeft hij in alle getrouwheid en met de liefde van zijn hart de gemeente gediend in het ambt van ouderling. Hij is nu in mogen gaan in die rust, die er overblijft voor het volk Gods.

De Heere sterke de bedroefde weduwe met haar kinderen en kleinkinderen en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad, Ds. C. van Krimpen, preses
P.D. de Looff, scriba

Yerseke, 11 januari 2014

2-DAAGSE SAMENZANGREIS 'FRIESLAND'

**vrijdag 30 en
zaterdag 31 mei**
(na Hemelvaartsdag)

**Ds. C. van Krimpen
en organist
Pieter Heykoop**

Vertrekgarantie!

vrijdag: vertrekdag en bezoek aan vissersdorp Urk, 2 uur durende vaartocht vanuit Lemmer naar Sneek. Vanaf 20.00 uur samenzangavond in de Martinikerk te Bolsward o.l.v. Ds. C. van Krimpen. Overnachting in 4* hotel Leeuwarden.

zaterdag: via de Afsluitdijk naar vissersdorp Volendam. Bezoek aan het beroemde vogelpark Avifauna in Alphen aan den Rijn. 's Avonds na warm/koud buffet, vertrek naar huis.

Margrietstraat 30, 4401 EZ Yerseke | Tel.: 0113-573681
Mob.: 06-22296733 | info@burgtours.nl | www.burgtours.nl

Het Deputaatschap voor Israël is namens de Gereformeerde Gemeenten werkzaam onder het volk van Israël in Evangelieverkondiging en diaconale hulpverlening. Werkgebieden bevinden zich in Nederland, Oost-Europa en Israël. Wij komen graag in contact met een

Medewerker Nederland M/V

Het betreft een tijdelijke benoeming in verband met ziekte. Het gaat in principe om een functie van 24 -32 uur.

Deze veelzijdige functie op ons kantoor in Woerden omvat onder meer de volgende taken

- Assistentie algemeen secretaris, opvang werkzaamheden bij afwezigheid algemeen secretaris
- Notuleren commissievergaderingen
- Web beheer: onderwijsite, nieuwe website Deputaatschap, webshop
- Coördinatie Israël bode
- Coördinatie voorlichting commissie en onderwijscommissie
- Het geven van voorlichting
- Fondswerving
- Uitvoer PR activiteiten (Israëldag, Themadag, advertenties, acties, mailingen)
- Diverse secretariële werkzaamheden, archivering, beheer foto archief

Wij denken aan iemand met het volgende profiel:

- Liefde voor de zaak van Evangelieverkondiging onder Israël
- HBO niveau of gelijkwaardig
- Flexibel en initiatiefrijk
- Schriftelijke en mondelinge beheersing van Engelse taal is een pré
- Lid van de Gereformeerde Gemeenten

Heb je/Heeft u interesse? Stuur dan voor 31 januari 2014 een brief met C.V naar de secretaris van het deputaatschap, ds. D. de Wit, Ds. Fraanje straat 15, 3771 AX Barneveld. Telefonische informatie kan ingewonnen worden bij de heer J. van Wingerden (0180 51 80 79) of bij de algemeen secretaris J.J. de Jong (0348-489929) of via info@boardforisrael.nl.

NORWICH, (Ontario) Canada.

Te huur voor uw vakantie.
Onze woning, voor 2/6 personen.
Dichtbij kerk.
Voor meer informatie
E-mail joanne.otten123@gmail.com
of tel. 0548-513725

In buitengebied **Aagtekerke**, ruime vrijst. vak. won. (max. 8 pers.) te huur. Grote tuin met uniek uitzicht over Walcheren. Wk. 30 - 33 bezet.
Tel. 0118-582953 / 06-51606215

Kerktelefoon Dktel van Wesotronic
8 stuks voor centrale 06-33978459

Bed en Breakfast Jacolina

Ontspannen in eigen sfeer, in de Betuwe. Landelijke plek, comfortabele ruime kamers
www.benb-jacolina.nl

PUTTEN te huur

net en gezellig 2 pers. vak.huisje.
Mooie fiets en wandelomgeving.
033-2459443.

AMBTSKLEDING...

Klamar's
FASHION

's-Gravenstraat 63 | 4431 AB 's-Gravenpolder
0113 - 31 63 64 | 06 14 53 15 28
info@klamarsfashion.nl | www.klamarsfashion.nl
ADVIES AAN HUIS MOGELIJK!

Bij aankoop van een
3 delig kostuum t.w.v. € 279,-
een GRATIS strijkvrij overhemd
t.w.v. € 49,95
Actie geldig tot 31 januari.

Th Nunspeet, op camping de "HOFSTEE", luxe stacaravan met wasm., droger, magnetron, zitbad, d en h fiets aanw.
Nette bewoning vereist.
Telefoon: 0187-651644
of 0623487079.

Lekker uitwaaien
op Texel...

99
euro*

De Verrassing
Bungalowpark

www.deverrassing.nl of bel 0222 31 89 06
* vanafprijs voor een midweek, geldig tot de meivakantie 2014

Open dag

Kinderdagcentrum "De Schutse"

Op D.V. donderdag 23 januari bieden wij u de mogelijkheid om een kijkje te komen nemen op het kinderdagcentrum van 'De Schutse'. U bent van harte welkom van 10:00 tot 13.00 uur op Stationsstraat 28 in Kesteren.

U kunt op de groepen kijken, waar de kinderen op dat moment dagbesteding ontvangen. Voor meer informatie is o.a. de maatschappelijk werkster aanwezig. Heeft u vooraf vragen? Ga dan naar www.deschutse.nu en vul het contactformulier in.

VERHUIZERS MET MÉÉR INHOUD

Verhuizen? Kies voor de erkende vakspecialisten van **R. Vlot & Zn.** of **Kattenberg**. Voor particulieren, bedrijven, scholen en (zorg)instellingen; wij kunnen u compleet zorgeloos verhuizen!

VLOT EN KATTENBERG.
Specialisten van huis uit.

verhuizingen
Kattenberg

Kattenberg Verhuizingen
033 - 465 67 75
www.kattenberg.nl

MONDIAL MOUERS
R. Vlot & Zn Verhuizingen

R. Vlot & Zn. Verhuizingen
0184 - 61 61 66
www.rvlot.nl

ERKENDE
VERHUIZERS

ANDANTE
- orgelcentrum -

Uw dealer van
**Johannus
Monarke
Content
Domus**

*In onze winkel is een ruim assortiment
bladmuziek aanwezig (ook klavar).*

www.andanteorgels.nl

A. van Ostadelaan 35 VEENENDAAL, t. 0318 - 50 50 63, info@andanteorgels.nl

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken
ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk)
en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasterdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk**
donderdag vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk**
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,05 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

*De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijk-
heid betrefende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.*

www.casafamiliasalland.nl
Ons vakantiepark in de bossen van
Holten. Veel bezienswaardigheden,
mooie natuur. Prachtige bungalows
voor een verblijf in eigen sfeer. Boek
nu uw zomervakantie, vol is vol.

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

Gezocht: huurw. in Zwolle/dir. omg.
per 1 juni/juli i.v.m. voorg. huw.
Max. € 550,- excl. g/w/e.
Tel. 0650440715 (na 17.00 uur)
gertverweij@hotmail.com.

Op vakantie naar Canada? Kijk op
www.CanadianHolidayRentals.ca
voor accommodaties en
autoverhuur in British Columbia,
Alberta en Ontario.

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Gezocht: Huurwoning voor 2 pers. in
Utrecht of directe omgeving.
Tel: 06-34538604.

Gastvrij & sfeervol 2 pers. vak.huisje
Compleet vakantie !
incl. beddengoed etc.
Welkom in Drenthe!
Info. 0620581615

Werkgroep Zegveld
zoekt **Bouwleider** voor project
Roemenië a.s. zomer D.V.
Ben jij avontuurlijk en kun jij
22 jongeren aansturen op de
bouwplaats? Kijk op www.werkgroepzegveld.nl en mail naar
werkgroepzegveld@gmail.com

Veehouderij en Zorgboerderij
Groot Kootwijk

Nieuw in Barneveld

Vanaf D.V. 1 maart 2014 breiden we uit met een nieuwe doelgroep:
dagbesteding voor onze reformatische ouderen. O.a. demeterend,
(niet-aangeboren) hersenletsel en andere beperkingen.
Zittend onder de schouw bij de houtkachel in een huiselijke ruimte
heeft u zicht op de koeien en het werk in de stal.
U bent van harte welkom om bij ons te komen kijken!
Tevens zijn wij op zoek naar vrijwilligers voor het begeleiden
van de ouderen op de boerderij.
Vanaf nu kunt u zich geheel vrijblijvend aanmelden of contact met ons
opnemen voor meer informatie via het telefoonnummer: 0342-422432
en vragen naar Corrie of mailen naar info@grootkootwijk.nl

Praktijk den Uijl

biedt hulp vanuit een Bijbelse visie aan kinderen, jongeren en volwassenen bij o.a.:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

psychosociale hulpverlening & contextuele therapie

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel
010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

Gespreklocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke

www.praktijkdenuijl.nl

Alle nieuwe titels
www.derooboeken.nl
078 - 6124081

- DIVERSE BLOKFLUITEN
- MUZIEKSTANDAARDS
- ROEMEENSE PANFLUITEN

R. MULDER - STAPHORST
06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944
WWW.MULDERMUZIEKINSTRUMENTEN.NL

Verpleging & Verzorging

“Fijn dat ik nog thuis kan blijven wonen”

Verpleging & Verzorging door medewerkers met een reformatorische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**.
Meer informatie? www.rstzorg.nl
of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg** en **huishoudelijke hulp**

ES Vakanties

Vakanties in eigen sfeer

Voordelig met het hele gezin in eigen sfeer naar zon, water en bergen?

Voor €495,- all-in per week staat uw stacaravan in Oostenrijk klaar. Nederlandstalige kerkdiensten en recreatieve activiteiten voor jong en oud.
Meer info www.es-vakanties.nl of bel 055 3030083

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING G. WEGENAAR

Tel.: (0318) 526641
Bgg.: (06) 53638114

24 uur per dag bereikbaar

Buurtlaan West 26
3905 JR Veenendaal

Wij verzorgen uitsluitend begrafenissen
www.wegenaar.nl

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus Eminent
Domus Monarke
Cantilena enz.

Ruime ervaring in zaal- en kerkorgels

NIEUWERKERK A/D IJssel
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbedijkje
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

Begrafenisonderneming STAM
Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

VAN STAVEREN

Begrafenisverzorging

Sumatrastraat 11 ~ 2405 EM Alphen aan den Rijn

Dag en nacht bereikbaar, in elke regio

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

De Betuwehof Ouderenzorg

verhuist naar nieuw pand

De Betuwehof Ouderenzorg hoopt in D.V. februari 2014 te verhuizen naar een nieuw pand op een unieke rustige en landelijke locatie! De Betuwehof is een verpleeghuis voor ouderen met een toenemende zorgvraag in eigen sfeer met optimale zorg afgestemd op uw behoeften.

Wij hebben daardoor de mogelijkheid voor nieuwe opnames. U bent van harte welkom voor een geheel vrijblijvende bezichtiging en het bespreken van de mogelijkheden voor uw zorgvraag. Nieuwe aanmeldingen worden behandeld in volgorde van aanmelding.

- **Verzorging en verpleging**
- **Begeleiding**
- **Dagbesteding**
- **Logeerfunctie**
- **Terminale Zorg**
- **Revalidatiezorg**
- **Betaalbare zorg**
- **Eigen identiteit**

Persoonlijke zorg
in eigen sfeer

De Betuwehof Zorg

Rijnbandijk 57a
4043 JJ Opheusden
Tel: 06-49 49 59 33
Fam. A.P. Hak
info@betuwehof.nl
www.betuwehof.info